

KREMnické noviny

INFORMAČNÝ MESAČNÍK SAMOSPRÁVY

XXIV. ročník

www.kremnica.sk

noviny@kremnica.sk

nepredajné

30. október 2015

Nájdete v čísle:

Mestská polícia informuje
str. 3

ZUŠ J. L. Bellu oslavuje 65 rokov
str. 4

SNOW FILM FEST v kine Akropola
str. 8

Šachový klub si pripomenuj 80. výročie
str. 9

Bilancia tenisovej sezóny 2015

Nové reprezentačné družstvá Slovenska v behu na lyžiach
str. 11

Detský vozeň z dielne kremnickej umeleckej školy začal premávať

Sedieť na pohodlnnej novej sedačke, hrať stolové hry, ale zároveň sa cítiť ako uprostred lesa s lienkou či vážkou nad hlavou a s veveričkou na strome – to sa vďaka Súkromnej škole úžitkového výtvarníctva stalo súčasťou cestovania vlakom na linke Zvolen – Žilina.

Nový vozeň určený pre rodiny s deťmi je výsledkom jedinečného projektu Železničnej spoločnosti Slovensko a študentov z kremnickej Súkromnej školy úžitkového výtvarníctva. Cestujúci si ho môžu vyskúšať v pravidelnej dennej prevádzke od pondelka 26. októbra 2015 vo vybraných zrýchlených vlakoch na linke Zvolen – Žilina a späť.

„Vytvorenie unikátneho detského vozňa v spolupráci so študentmi bolo motivované snahou vytvoriť prostredie, ktoré zatraktívni osobnú železničnú dopravu rodinám deťmi. Pri cestách s deťmi ľudia volia najčastejšie auto. Ak zatraktívni-

me vlaky práve najmenším, tak pre cestovanie za babičkami či rodinou, prípadne na výlety si ľudia vyberú vlak,“ poznamenal riaditeľ Úseku obchodu Železničnej spoločnosti Slovensko Jozef Schmidt.

Návrhy, vizuály i materiálne vyhotovenie pripravili študenti SŠUV, realizáciu konzultovali so zamestnancami Železničnej spoločnosti Slovensko, aby bola v súlade s technickými predpismi. Ide o úpravu vozňa druhej triedy, ktorý sa radí zvyčajne do diaľkových prípadne regionálnych vlakov. Je prvý a zatiaľ jediný svojho druhu.

„Študentom našej školy sa podarilo zrealizovať prvý projekt

v spolupráci s reálnym podnikateľským prostredím, so Železničnou spoločnosťou Slovensko. Cieľom bolo naučiť študentov ako kreatívnu myšlienku implementovať na profesionálnej úrovni,“ povedala Katarína Luptáková, riaditeľka Súkromnej školy úžitkového výtvarníctva v Kremnici. Podľa Luptákovej realizáciou tohto projektu chce škola poukázať na to, že umenie je potrebné všade a je využiteľné v akejkoľvek oblasti. „Ak budú mať študenti počas štúdia možnosť získať aj praktické skúsenosti, dokážu lepšie svoje znalosti využiť v rôznych oblastiach. Škola realizáciou tohto projektu zlepšuje prípravu našich študentov na ľahký konkurenčný trh prá-

ce,“ zdôraznila riaditeľka školy. Študenti vyrobili novú výbavu interiéru, špeciálne stolíky s hrami, unikátné police na batožinu, zaujímavé podlahy, návrhy čalúnenia, závesy, polupy stien a podobne. Študenti ponúkli kreatívny vizuál aj pre toalety, ktoré sú podstatné pri výbere vlaku ako dopravného prostriedku pri ceste s dieťaťom. Súkromná škola úžitkového výtvarníctva Kremnica investovala do interiérového zlepšenia čiastku 21-tisíc €.

Železničná spoločnosť Slovensko vozeň zaradila na linke Zvolen – Vŕucky – Žilina do spojov, ktoré sú z časového hľadiska vyhovujúce pre cestovanie s deťmi. *pokračovanie na str. 2*

Mobilná aplikácia visitkremnica určená pre smartfóny bola spustená

Vitajte v Kremnici!
V meste baníctva a mincovníctva

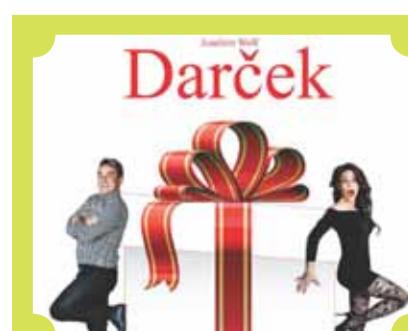
Od leta funguje verzia pre iOS platformu, teda zariadenia Apple – iPhone, iPad, iPod Touch. Po dlhších technických prípravách pribudla aj verzia pre Android.

Spusteniu aplikácie predchádzalo spustenie webovej stránky visitkremnica.com, z ktorej aplikácia čerpá údaje. Rovnako ako web stránka poskytuje užívateľovi informácie zo štyroch oblastí – Poznávania, Relaxu, Podujatí a Služieb v Kremnici. Textová informácia je doplnená fotogalériou jednotlivých miest, pamiatok a poskytovaných služieb.

pokračovanie na str. 2

Od leta funguje verzia pre iOS platformu, teda zariadenia Apple – iPhone, iPad, iPod Touch. Po dlhších technických prípravách pribudla aj verzia pre Android.

Spusteniu aplikácie predchádzalo spustenie webovej stránky visitkremnica.com, z ktorej aplikácia čerpá údaje. Rovnako ako web stránka poskytuje užívateľovi informácie zo štyroch oblastí – Poznávania, Relaxu, Podujatí a Služieb v Kremnici. Textová informácia je doplnená fotogalériou jednotlivých miest, pamiatok a poskytovaných služieb.

16. november, 19.00, kino Akropola

program pri príležitosti 687. výročia mesta Kremnica

Mesto Kremnica vás pozýva v pondelok 16. novembra stráviť príjemný večer do kina Akropola na divadelné predstavenie Darček. Príjmite ho ako symbolický darček v podobe originálnej dobrej zábavy pri príležitosti novembrového výročia nášho mesta.

viac o predstavení na str. 8

Dedičia nehnuteľnosť sú povinní podať daňové priznanie do 30 dní

Každému, kto vlastní na území mesta Kremnica nehnuteľnosť, či už je to pozemok, stavba, byt, vyplývajú nielen práva, ale aj povinnosti. Jednou z nich je aj priznanie a platenie daní, čo každému vyplýva z platných právnych predpisov.

Od 1. januára 2015 sa zmenili povinnosti tým vlastníkom nehnuteľností, ktorí ich nadobudli v dedičskom konaní. Novým vlastníkom vzniká daňová povinnosť už v priebehu kalendárneho roka, a to prvým dňom mesiaca nasledujúceho po dni, v ktorom sa dedič stal vlastníkom nehnuteľnosti na základe právoplatného osvedčenia o dedičstve alebo rozhodnutia o de-

dičstve. Nový vlastník nehnuteľnosti je povinný do 30 dní od vzniku daňovej povinnosti podať daňové priznanie k takto nadobudnutým nehnuteľnostiam.

Ak dedičské konanie nadobudlo právoplatnosť napríklad 24. apríla 2015, daňová povinnosť vznikla 1. mája 2015. Do 30. mája 2015 má daňovník povinnosť podať daňové priznanie k dani z nehnuteľnosti nadobudnutému.

kutu od 5 do 3 000 eur.

Zamestnanci mesta Kremnica, ktoré je správcom dane, sú k dispozícii všetkým občanom počas úradných hodín a radi zodpovedia všetky relevantné otázky ohľadne miestnych daní, či už osobne v kancelárii číslo 3, telefonicky na čísle 6782729 alebo emaiom na adresu: dasa.olesova@kremnica.sk.

Mobilná aplikácia visitkremnica určená pre smartfóny bola spustená

pokračovanie zo str. 1

Nadstavbou aplikácie v porovnaní so stránkou je interaktívna mapa mesta, na ktorej sú pridané body záujmu tak, aby sa turista vedel orientovať a zároveň sa dozvedel bližšie informácie o navštívenom ciele. V budúcnosti bude táto mapa fungovať ako navigácia k želaným bodom záujmu podľa polohy, v ktorej sa užívateľ nachádza. Súčasťou aplikácie ako aj web stránky budú tiež virtuálne prehliadky zariadení a miest záujmu, ktoré má Kultúrne a informačné cent-

rum v budúcom roku v pláne pripraviť. Výhodou stiahnutej aplikácie je, že užívateľ v rámci aktualizácie upozorní na zmeny, či pridané novinky. V rámci up-datu aplikácie pribudnú upozornenia na novinky, to znamená, že pridaná novinka, oznam sa užívateľovi ohľásí ako sms správa. Aj to je dôvod, prečo je aplikácia určená nielen turistom, ale aj vám, milí Kremničania, ktorí máte chut' aj takýmto spôsobom byť informovaní o dianí v meste.

Zuzana Tileschová

Qr kód s hranatým logom je na android, s obľúm logom je na iOS.

Detský vozeň z dielne kremnickej umeleckej školy začal premávať

pokračovanie zo str. 1

Na 117 km dlhej trase vlak prechádza krajinou opývajúcou prírodným i kultúrnym bohatstvom. Na ceste zo Zvolena do Žiliny čaká deti 24 tunelov, nachádza sa tu aj najdlhší železničný tunel na Slovensku – Čremošniansky tunel s dĺžkou 4,7 km, tiež štyri viadukty a viac ako

100 mostov. Od platnosti cestovného poriadku 2015 – 2016 bude detský vozeň zaradený aj do vlakov jazdiacich na iných tratiach, čím chce železničná spoločnosť dať príležitosť vyskúšať si cestu v ňom čo najviac cestujúcim z celého Slovenska.

(ZSSK)

OZNAM O PRERUŠENÍ DISTRIBÚCIE ELEKTRINY

SSE - DISTRIBÚCIA

Distribúcia elektriny bude prerušená z dôvodu plánovaných prác na zariadeniach distribučnej sústavy spoločnosti Stredoslovenská energetika – Distribúcia.

Dodávka elektriny bude prerušená v utorok 10. novembra od v čase od 8.00 do 14.30 v týchto lokalitách:

ČSA 17, 19, 40, 42, 44, Sama Chalupku 1, 1009, Že- chenterova 46, 48, 50, 52, 54. Prerušením distribúcie elektriny v dôsledku plánovaných prác na zariadeniach distribučnej sústavy nevzniká odberateľom nárok na náhradu škody, ktorá bola spôsobená.

Lekárska pohotovosť

Lekárska služba prvej pomoci pre dospelých v Kremnici bola 1. 6. 2015 zrušená. **Občanom je k dispozícii LSPP v Žiari nad Hronom každý pracovný deň, sviatky a výkony.**

Pohotovosť pre dospelých Žiar nad Hronom:
Sládkovičova 13 (v suteréne Polikliniky)
telefón: 045/6709 955

ordinačné hodiny: pracovné dni od 15.30 – do 7.00 h
výkony a sviatky nepretržite

• priestor

pre volených predstaviteľov samosprávy

Jaroslav Slaštan, poslanec MsZ:
Pochody

Niektoré zaujmú homogenitou myšlienkových pochodov, hesiel a účesov, ale zato poriadnou diverzitou ľažkej obuvi. A v ostatnej dobe aj tradičným menčestrovým sakom a zelenými tričkami. Organizátori, rečníci i účastníci týchto pochodov sa pravidelne povoza na náladách, takmer občas sa to zvrhne na politickú propagandu a takmer vždy to vyústi do násilnosti. Sú to pochody, ktoré vyplávajú nenávisť už takmer voči každému.

Potom je tu ešte iný typ pochodov. Tie sú našťastie masovejšie, viac tiché a hlavne slušné. Jeden z takýchto sa konal koncom septembra v bratislavských uliciach. Zúčastnilo sa ho asi 85 000 ľudí a aj viacerí občania nášho mesta. Ale oveľa dôležitejšie ako samotné čísla bola jeho atmosféra. Na čele sprievodu bolo veľa mladých, ľudia boli veselí a sprievodné akcie dali priestor aj na dialóg. Hovorilo sa tam hlavne o tom, že život stojí za to. Cirkevní hodnostári, ktorí inokedy pôsobia možno až bolestne uzavretu, sa zrazu prechádzali pomedzi ľudí a diskutovali s každým, kto mal záujem. Nepodarilo sa mi na ňom zúčastiť, hoci cítim problémy dnešných dní rovnako, ako jeho organizátori. Niekoľko to nazve spiatočníctvom, niekoľko tmárvodom, veď nech sa páči. Pre mňa je predovšetkým úcta k životu.

Martin Novodomec, poslanec MsZ:

Na septembrovom zastupiteľstve poslanci schválili rozšírenie predmetu činnosti spoločnosti Mestské lesy Kremnica, s.r.o. o novú činnosť s názvom poľnohospodárstvo, včítane predaja nespracovaných poľnohospodárskych výrobkov, za účelom spracovania alebo ďalšieho predaja. Vedenie lesov predstavilo svoj zámer s chovaním včelstiev v našich lesoch. Primárny cieľom včelárenia je pozitívny vplyv na rozvoj a zdravie našich lesov. Pre Kremnicu a Kremničanov sú lesy finančným, športovým i turistickým bohatstvom. Ničím nenahraditeľné! A preto sa otvorené staviam za a prijímac akúkoľvek iniciatívu lesnej revitalizácie. Na druhej strane vidím pozitívny signál včelárenia aj v prezentácii mesta. Za posledné obdobie pri viacerých dôležitých návštevách kultúrneho i hospodárskeho významu mi chýbajú v Kremnici (okrem vínika a medovníčkov) upomienkové predmety, ktoré potešia i žalúdok. Mojím zámerom je presadiť, aby Kremnica v budúcnosti vedela našim návštevníkom ponúknut' aj včelárske produkty, ako sú napríklad kremnický med či medovina. Verím, že tieto aktivity len podporia cestovný ruch, prinesú finančne a vybudujú (obnovia) ďalšiu významnú tradíciu našej bohatej histórie.

Zber drevného odpadu

sa uskutoční vo štvrtok 19. novembra 2015

Zber je určený pre občanov mesta Kremnica, ktorí nemôžu tento odpad skompostovať alebo použiť ako palivo. Konáre je potrebné upraviť na dĺžku max. 2 m a pevne zviazať do balíkov s ručne manipulovateľnou hmotnosťou a vyložiť pred dom na vidiťelné miesto v určenom termíne zberu. Prosíme občanov, aby v tento deň vyložili len drevný odpad a nemiešali ho s iným biologicko rozložiteľným odpadom. Konáre, ktoré budú vyložené pred dom po termíne zberu, alebo nebudú v balíkoch určených rozmerov, nebudú odvezené. Zber drevného odpadu sa vykonáva v zmysle platného Všeobecne záväzného nariadenia mesta Kremnica č. 4/2005 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi.

Mestský úrad v Kremnici – oddelenie mestskej zelene

Mestská polícia Kremnica informuje

Výpis z činnosti mestskej polície za obdobie júl, august, september 2015

444 priestupkov bolo riešených celkovo za uvedené obdobie

- 220 priestupkov na úseku bezpečnosti a plynulosť cestnej premávky
- 68 priestupkov proti verejnemu poriadku (rušenie nočného kludu, znečisťovanie verejného priestranstva, budenie verejného pohoršenia a pod.)
- 102 priestupkov proti VZN o zákaze podávania a požívania alkoholických nápojov na verejných priestranstvách
- 17 priestupkov proti občianskemu spolunažívaniu
- 12 priestupkov proti zákonom o ochrane nefajčiarov
- 61 výjazdov bolo vykonaných v rámci pultu centralizovanej ochrany
- 194 oznamení a podnetov bolo priatých od občanov a iných orgánov

Z hlásení hliadok mestskej polície

– Dňa 1. 7. 2015 v čase o 14.00 h tel. oznámila obyvateľka mesta, že v okolí domu, kde bývajú sociálne slabší občania na Ul. J. Kollára je množstvo odpadu. Hliadka po príchode na miesto zistila, že pod oknami spomínaného domu sú povyhadzované odpadky. Prikázala obyvateľom domu, ktorí sa nachádzali na dvore, aby odpad vyzbierali do vriec, nakoľko sa nenašla konkrétna osoba. Hliadka tak nadobudla podozrenie, že v dome býva príťahovalec z Japonska – Samosato, ktorý odpad povyhadzoval. Vyčistenie okolia obyvateľa domu ochotne prisľúbili s tým, že hliadka MsP poriadok skontroluje.

– Dňa 11. 7. 2015 v čase o 16.30 h telefonicky oznámil Ivan T., že opitý Marek B. chce podpáliť domček na Ul. ČSA za železnicou, kde bývajú. Hliadka po príchode na miesto zistila, že domček ešte stojí a osoby sú v podnapitom stave. Podpálača sa podarilo upokojiť a zapalovače boli odložené. Nikto z ohrozených prítomných nechcel podávať oznamenie a vec bola vyriešená napomenutím.

– Dňa 18. 7. 2015 v čase o 18.25 h tel. oznámil obyvateľ mesta, že na Ul. J. Langsfelda sa v potoku nachádza veľa peny. Po príchode hliadky na miesto bolo zistené, že zdroj znečistenia sa nachádza pri dome Ivana S. Pán Ivan S. na vysvetlenie uviedol, že čistil septik vodou so saponátom a tú následne vylial do potoka. Na ďalšie takéto konanie bol hliadkou MsP upozornený.

– Dopad horúceho počasia na ľudský organizmus sa prejavil dňa 1. 8. 2015 v čase o 16.18 h, kedy tel. oznámila plavčička kúpaliska Katarína, že majú hosta, ktorý sa ku nim správa hrubo a nerešpektuje ich pokyny. Hliadka na mieste problémového hosta za hrubé správanie napomenula a vysvetlila mu, že plavčíci majú na zodpovednosť životy ľudí v bazéne, nie aby riešili správanie neprispôsobivých hostí. Zamestnanci kúpaliska tel. neoznámili ďalšie problémy s hostom. Ten zrejme svoju horúcu hlavu schladil v plaveckom bazéne.

– Dňa 15. 8. 2015 v čase o 22.20 h tel. oznámil operačný zo 158, že na Kutnohorskej ulici leží na zemi muž a kričí o pomoc. Hliadka na mieste zistila, že sa jedná o p. Ľubomí-

ra I. Menovaného hliadka odprevadila na adresu trvalého pobytu.

– Dňa 19. 8. 2015 v čase o 7.40 h oznámila obyvateľka mesta, že na pešej zóne na Dolnej ulici spí nejaký muž. Hliadka po príchode na miesto oznamenia zistila, že sa jedná o Daniela B. z Novej Bane, ktorý v našom meste pracuje a je aj ubytovaný. Ten zrejme po ťažkom dni už nevládal doraziť na miesto, kde bol ubytovaný, a zložil sa, kde bolo najviac miesta a pešia zóna sa na to najviac hodila. Menovaný bol hliadkou prebudený a poslaný na prechodný pobyt – Antagalova ulica. Únava však zvíťazila nad osudem človeka, pretože v ten istý deň len v čase o 11.30 h bolo na útvar MsP oznamené, že v dome dvora bývalej pivárne spí muž. Hliadkou spoznaný Daniel B. stratil kľúč od bytu, preto spal na chodbe. Hliadka sa preto tel. spojila s manželkou menovaného pána v Novej Bani, a tá uvedla, že pre manžela do Kremnice niekoho pošle.

– Dňa 8. 9. 2015 v čase o 13.00 h telefonicky oznámil Miroslav Z., že pri autoservise je chytená líška v odchytovéj pasici. Hliadka kontaktovala pána Ing. Mutnáského. Následne pascu aj s líškou previezli mimo mesta, kde sa líške uľavilo nakoľko bola vypustená do prírody.

Dňa 27. 9. 2015 v čase 9.00 h oznámila zamestnankyňa predajne potravín CBA, na Zechenterovej ul., že chytili zlodeja. Hliadka na mieste zistila, že priestupku proti majetku, krádeže cudzej veci, konkrétnie „keksíka“, sa dopustil len osemročný Dávid B. z Kremnice. MsP preto začala objasňovanie vo veci a maloletý Dávid B. s matkou Mariannou R. boli predvolaní na podanie vysvetlenia.

Naša kravička Milka

Dňa 7. 10. 2015 v čase 22.00 h sa polodivá krava „Milka“, ktorá sa túla v blízkosti nášho mesta už nejaký ten mesiac, rozhodla preveriť možnosť hospitalizácie v Psychiatrickej nemocnici v Kremnici. Zrejme cítila, že jej závislosť na tráve je už vysoká a dopadá na ňu aj depresia z pocitu osamelosti, a tak sa postavila priamo ku vchodu do areálu nemocni-

ce. Svojim „postojom“, tak však zabránila odchodu zamestnancov nemocnice z práce, preto bola na miesto privolená hliadka MsP. Krava prezívala vycítila problém a rýchlo sa presunula na druhú stranu cesty, kde sa tváriala, že sa pasie akoby nič.

Privolani policajti sa jej snažili dohovoriť, že jej zdravotné poistenie neumožňuje liečenie v takomto zariadení a dôrazne ju vyzvali, aby opustila uvedené miesto. Krava „Milka“ napriek tupému výrazu a vyvaleným očiam uposlúchala výzvu mužov zákona a po ceste za asistencie služobného vozidla smerovala k panelke na kompostovisko. Tesne pred panelovkou si to „Milka“ rozmyslela a asi si chcela poznať evidenčné číslo policajtov, nakolko sa prudko otočila a rozbekla sa proti služobnému vozidlu, pričom odrazila pravé spätné zrkadlo. Následne na to zbabele ušla z miesta dopravnej nehody a zanechala po sebe iba finálny výsledok svojho tráviaceho systému.

Nezlamný

Dňa 8. 7. 2015 v čase o cca 22.00 h sa 43 ročný Miroslav F. z Kremnice rozhadol, že nebude zbytočne zaťažovať toalety pohostinstva „Pod baštou“, ale malú potrebu vykoná priamo do Kremnického potoka, čím sa v tomto stave dá zvýšiť výdatnosť tohto vodného toku a prispeje tak k záchranie rýb. Počas svojho aktu však z ničoho nič zafungovala gravitácia a Miroslav F. sa v krátkej chvíli ocitol priamo v potoku. Po príchode privolanej hliadky MsP už bol Miroslav F. z potoka späť na brehu, ale zjavne mokrý z vonku aj z vnútra a s kvavým zranením hlavy a nosa. Keď sa na miesto dostavila aj privolaná záchranka, Miroslav F. hrdinsky odmietol odvaz na chirurgiu. Do sanitky nastúpil až po dohovore mestských policajtov a najmä prijatí nejakých drobných od prítomných, ako vreckové na cestu.

Po ošetroení v nemocnici a návrate do nášho mesta si za vreckové kúpil tekuté bolestné a pokračoval v činnosti, z ktorej ho neodbytní policajti a záchranári zbytočne vtrhli.

Mestská polícia Kremnica

Za dlhoročnú aktívnu prácu v kultúre ocenili Milana Rybárskeho

Cieľom podujatia Dotyky muz, ktoré sa uskutočnilo v stredu 14. októbra, bolo podakovať sa tým, ktorí významným spôsobom prispievajú k rozvoju svojho mesta alebo obce, obohacujú ľudské poznanie tvorivými činmi a prispievajú k propagácii svojho miesta bydliska. Cenu v kategórii manažér kultúry si prevzal aj Milan Rybársky.

Múzy opäť pohľadili duše

Slávnostný podvečer začal vernisážou výstavy Jesenný salón. Vystavujúci autori Ján Suchý, Alena Pilníková, Michal Gáfrík, Peter Príbelenský a Ol'ga Kuchtová ponúkli návštěvníkom na potešenie oka i srdca mnoho krásnych obrazov a plastík. Po vystúpení mužskej speváckej skupiny Sekera sa hostia premestnili do Galérie osobnosti kultúry regiónu. V tomto roku do nej pribudli in memoriam Peter Melek a Eleonóra Bujnová. Po vystúpení hudobnej skupiny Jarstalub si na Noriku Bujnovú zaspomínala Nadežda Babiaková primátorka mesta Banská Štiavnica, v ktorom táto nezabudnuteľná dáma dlhé roky žila. O

Riaditeľka POS Helena Žňavová, vedúci oddelenia kultúry a cestovného ruchu Úradu BBSK Peter Černek a Milan Rybársky. Foto: Soňa Beňová

amatérskom divadelníkovi Petrovi Melekom zas príšla

hostom porozprávať zástupkyňa primátora Novej Bane

Natália Pinková.

Za prítomnosť starostov obcí a primátorov okolitých miest začal slávnostný program, v ktorom účinkovali žiaci základných umeleckých škôl a detské umelecké súboru z regiónu. Ceny laureátom odovzdal vedúci oddelenia kultúry a cestovného ruchu Úradu BBSK Peter Černek a riaditeľka POS Helena Žňavová. Ocenených navrhli starostovia obcí, primátori miest, riaditelia kultúrnych inštitúcií a iných organizácií.

Laureát Milan Rybársky

V kategórii manažér kultúry bol za dlhoročnú aktívnu prácu a organizovanie kulturno-osvetových podujatí s dosahom na širší región,

najmä za starostlivé a neúnavné pripomínanie si osobnosti a udalostí spojených so životom a dianím v regióne a za príkladnú spoluprácu s Pohronským osvetovým strediskom v Žiari nad Hronom ocenený aj Milan Rybársky z Kremnice.

Milan Rybársky sa aktívne angažuje v Miestnom odbore Matice slovenskej v Kremnici. Spoločne s predstaviteľmi mesta sa mu podarilo získať financie z EÚ na obnovenie krízovej cesty a opäťovnú stavbu kostola na Kalvárii v Kremnici.

Realizoval aj projekt Náučné chodníky po stopách banskej činnosti. V meste organizuje matičné podujatia, spomienkové akcie na významné osobnosti mesta. V celoslovenskej ankete pod záštitou premiérky vlády získal titul

Senior roka 2011 za mimoriadne aktivity v seniorskom veku a ochotu pomáhať druhým. V tomto roku mu Matica slovenská pri priležitosti 200. výročia narodenia Ľudovíta Štúra udeliла zlatú medailu „Cena Matice slovenskej“ a „Pamätný list predsedu Matice slovenskej pri priležitosti životného jubilea 80. rokov a za obetavú prácu v matičnom hnutí.“

Za podporu podujatia dākujeme Karolovi Kozákovovi zo Žiaru nad Hronom a poslancom BBSK Jánovi Tomášovi, Ladislavovi Kukoličkovi a Danielovi Gelienovi. Aj vďaka nim sa na jeden večer na chvíľu zastavil čas, aby múzy mohli prehovoriť.

Jela Šuleková,
BBSK-Pohronské osvetové
stredisko Žiar nad Hronom

História ZUŠ bola vždy spojená s hudobným životom mesta

Základná umelecká škola Jána Levoslava Bellu v Kremnici v tomto školskom roku slávi 65. výročie od svojho vzniku.

Život spoločnosti bol počas tohto obdobia sprevádzaný zložitými udalosťami, vzostupmi aj zostupmi a ten kremnický tiež prešiel mnohými zmenami. Škola svojím krásnym poslaním, spočiatku zameraná len na hudobnú zložku umenia, sa vyvíjala cestou radostí a úspechov.

Bohatý hudobný život Kremnice do vzniku našej školy bol opodstatnený pozíciou mesta s jeho príprivágiami, finančnými možnosťami, kultúrnym spôsobom života a zložením jeho obyvateľstva – nemecké, maďarské a slovenské, z ktorých mnohí sa vzdelávali u súkromných učiteľov. V 19. a začiatkom 20. storočia žili v meste významné pedagogické osobnosti: skladateľ a regenschori Ján Levoslav Bella, Karol Antošík, František Janeček mladší, Markéta Langerová, Ol'ga Dukke, Adela Havašová – žiačka Jána Levoslava Bellu, Dezider Angyal, Jozef Zástera, Coloman Antošík, Etela Antošová, Rudolf Ország a Bohuslav Jelínek. Poslední traja uvedení sa zároveň od 18. októbra 1950 stali prvými učiteľmi novovznikutej školy, ktorá mala počas svojej existencie niekoľko názvov: Mestský hudobný ústav, Hudobná škola, Hudobná škola dr. J. L. Bellu, Ľudová škola umeenia dr. J. L. Bellu a Základná umelecká škola J. L. Bellu. Hneď v roku vzniku bolo prijatých na výučbu hudobných nástrojov 103 žiakov – prevažne klaviristov a huslistov. 29 detí nebolo možné prijať, pretože nebol dostatok pedagógov. Za zmienku stojí spomenúť, že v rokoch 1956 až 1958 mala škola pobočku v Žiari nad Hronom, ktorá sa potom osamostatnila.

Prvým riaditeľom a spolu-zakladateľom školy sa stal **Bohuslav Jelínek** – rodák z Čiech, absolvent vojenskej hudobnej školy v Prahe v odbore hra na violu, husle a dychové nástroje, neskôr študoval klavír. Do Kremnice prišiel v roku 1933 a prevzal funkciu dirigenta sokolského orchestra, baníckej dychovky, neskôr vyučoval spev na reálnom gymnáziu, súkromne pritom učil, vychoval dve dcéry hudobníčky a mnoho vynikajúcich huslistov. Sám účinkoval na významných podujatiach mesta v komornej a sólovej hre. Tri roky pred založením školy pôsobil v Banskej Bystrici ako riaditeľ tamojšej hudobnej školy, vyučoval spev na dievčenskom gymnáziu a dirigoval Symfonický orchester mesta Banská Bystrica. Po návrate do Kremnice ostal verný mestu a škole až do konca svojho života. Vychoval mnoho vynikajúcich hudobníkov, viedol súbory. Radi si spomíname na jeho češtinu, vynikajúce vše-

stranné hudobné schopnosti
a hlavne pozitívny vzťah ku
žiakom.

Rudolf Ország – vyštudoval učiteľské preparandium v Ostrihome, príkladom mu bol pravdepodobne otec organista. V Kremnici pôsobil od roku 1913 tiež ako organista a po odchode Karola Antoša ako mestský kapelník. Paralelne súkromne vyučoval. Najúspešnejšími jeho žiakmi boli dcéry: Marta a Eva – obe vyštudovali konzervatórium, husľový virtuóz Peter Michalica – absolvent bratislavského konzervatória a VŠMU, huslista Karol Anton Hok, klavirista, skladateľ a pedagóg Peter Mácel, súrodenci Hollyovci, Mária Muráňová a ďalší. Dokonca v určitom období prichádzal k nemu na výučbu harmónie významný slovenský hudobný skladateľ Ján Cikker. Stál pri zdroe školy a ešte v nej niekoľko rokov vyučoval.

Etyla Antošová – dcéra Karola Antoša získala vyšše hudobné vzdelanie v Budapešti na Štátnej hudobnej akadémii, vyučovala spev a hru na husle. Z Kremnice odišla do Maďarska.
Z raného obdobia existencie školy spomenieme ešte: dr. Jozef Balogh, Magdaléna Škultéty, Elena Virágová, Margita Čunderlíková Rakovská, Ing. Karol Samuelčík a ďalší.

Michal Kelement – vyštudoval na pražskom konzervatóriu, nevidiaci učiteľ hry na akordeón, v našej škole pracoval cez 20 rokov, vychoval úspešných súrodencov Pajtinkcov, vynikajúceho žiaka, neskoršieho pedagóga Jordána Žufku a ďalších.

František Krýzl – vyučoval dychové nástroje v 80. rokoch, vychoval klarinetistov: Mariánu Vojtku – súčasného učiteľa gitary, Petru Bazelišku – súčasného pedagóga bicích nástrojov a ďalších. Pôsobil vo viacerých kremnických súboroch.

Anna Jelínková Schmidtová – učila celý svoj pracovný život v Kremnici, v začiatkoch krátko v pobočke Žiar nad Hronom. Zákerná choroba jej nedovolila prežiť jeseň života. Spomíname na ňu ako na veľmi príjemnú, mimoriadne kultivovanú, krásnu učiteľku, plnú emocionálneho prežívania a lásky k hudbe. Vynikajúcimi žiakmi boli: Anton Markoš, Jozef Širáň a ďalší.

Dušan Droppa – bol v 70. a 80. rokoch riaditeľom, vyučoval hru na akordeón, dychových nástrojoch a hu-

dobnú náuku.
Mária Pavlovičová – vyštudovala konzervatórium v Bratislave v odbore operný spev. V Kremnici pôsobila od roku 1959 a pomáhala škole výučbou na dôchodku. Okrem svojich vlastných, mimoriadne nadaných detí-

nej hre. So žiakmi vytvoril niekoľko vynikajúcich súborov a reprezentoval s nimi školu a mesto na kultúrnych podujatiach a súťažiach. Okrem celoživotnej práce v hudobnom školstve sa aj v súčasnosti intenzívne venuje trénerstvu tenisovej hry. Od mesta Kremnica získal ocenenie primátora mesta za úspešnú pedagogickú prácu.

VŠVU u Vincenta Hložníka V ZUŠ pracovala v rokoch 1985, 1986, 1987 až 2002. Významné pozdvihla výtvarný odbor, nastolila mu vysokú latku, so žiakmi absolvovala nespočetné množstvo vernisáží, výstav a súťaží. Vychovala žiakov, ktorí s ďalej profesionálne venovali výtvarnému umeniu: Michaela Čopíková, Barborku Novotnú, Ján a Bohuš Komárku.

Peter Mácel – žiak Rudolfa Országa, pedagóg, skladateľ, filozof – absolvent konzervatória v Žiline v odbore Hra na klavíri a Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislavе.

ského v Bratislave, kde získal aj doktorát. 40 rokov vyučoval u nás klavír, popri tom určité obdobie na ŠÚV prednášal estetiku, účinkoval na mnohých podujatiach školy i mesta. Vychoval niekoľko vynikajúcich hudobníkov: Peter Trangoš – absolvent žilinského konzervatória a VŠMU, Radovan Kráľ, Miloslav Kráľ, Mária Pavlovič, Tomáš Edelsberger, Mária Holíková, Eva Ruríková a ďalší.

Ladislav Havlín – výborný hudobník, i keď hudbu pria-mo na konzervatóriu neštu-doval, v predrevolučných rokoch bol krátko riaditeľom školy, vyučoval hru na husle a viedol školský orchester, s ktorým úspešne repre-zentoval. V meste sa tiež angažoval, spolupracoval s Mariánom Ruríkom a inými hudobníkmi v rôznych hu-dobných zoskupeniacach.

Elena Hašková – žiačka Márie Pavlovičovej, absolventka žilinského konzervatória v odbore operný spev, absolventka Fakulty humanitných vied Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, kde si urobila doktorát. Vyučovala spev, klavír a hudobnú náuku, viedla spevácke súbory. Riaditeľkou školy bola 25 rokov a zaslúžila sa o porevolučný plynulý chod školy. Vychovala veľa žiačkov, z nich najuspešnejší boli: Miriam Žiarna, Martina Michalechová, Petra Kapustová a ďalší.

Terézia Brezányová – vyštudovala v Bratislave Školu uměleckého priemyslu a

VŠVU u Vincenta Hložníka. V ZUŠ pracovala v rokoch 1985, 1986, 1987 až 2002. Významne pozdvihla výtvarný odbor, nastolila mu vysokú latku, so žiacmi absolvovala nespočetné množstvo vernisáží, výstav a súťaží. Vychovala žiakov, ktorí sa ďalej profesionálne venovali výtvarnému umeniu: Michaela Čopíková, Barbora Novotná, Ján a Bohuš Konečnúšovci, Michaela Danková, Andrea Ďurianová, Cyprián Koreň, Eva Škandíková, Lucia Škandíková, Andrea Jurčová, Juraj Horniak, Michaela Kríž a ďalší.

Ružena Utešená – vyštudovala trénerstvo 1. triedy v odbore Pohybová výchova a tanec. V ZUŠ sa detom venovala v rokoch 1990 až 2000. Spolupracovala s tanecnou pedagogičkou Annou Dlhopolcovou, manželom Dimitrijom Utešeným a spolu vytvorili vynikajúcom pretože nesmie rie oživili činnosť školy mnohými veľkolepými podujatiami a súťažami. Vo výchovno-vzdelávacom procese sa zameriavali na pohybovú eleganciu a zdravie detí cez

eganciou a zdravie detí čo podrobňú analýzu a pedantnosť držania tela pri pohybe. Tanečný odbor vtedy navštěvovali aj chlapci a vyučovacom procese bola okrem iného zahrnutá akrobacia. Z triedy pani Utešenej pochádzajú vynikajúci žiaci Michaela Pavlová - vyštudovala tanec na Konzervatóriu v Banskej Bystrici a VŠMU v Bratislave – vyučuje v tanečnom odbore ZUŠ, M. Rianna Zlatošová Májiková – vyštudovala Konzervatórium tanca v Nitre – vyučuje v tanečnom odbore, M. na Daubnerová, Alexandra Högerová – venovala sa poloprofesionálne tancu, Jakub Frindt – vyštudoval Konzervatórium v Banskej Bystrici a ďalší. Pani Utešená pokračuje so svojim manželom v odbornej praxi. Už 16 rokov sa venujú aktívnym seniorom, čím pomáhajú občanom mesta dôstojne a plnohodnotne prežiť starobru nielen po telesnej, ale i psychickej stránke.

My sa z jubilea tešíme. Ve-

ríme, že nasledujúce vládne štruktúry neprestanú podporovať existenciu základných umeleckých škôl na Slovensku. Ak sa tak stane, budú mať zásluhu na rozumovom, citovom a vôlejom vývine osobnosti detí.

Výročie oslávime gitarovým koncertom bývalého pedagóga Matúša Petrika a bývalej žiačky Ivany Solčániovej, na ktorý všetkých srdečne pozývame dňa 21. novembra 2015 o 17.00 hod. do sály MsKS v Kremnici. Škole a jej učiteľom prajeme veľa úspechov, vynikajúcich žiakov a množstvo krásnych podujatí!

Matúš Petrík (1974) sa gitare začal venovať ako nástročný. Klasickú gitaru študoval krátko v triede p. uč. Miroslava Večeru, neskôr pokračoval v štúdiách na Konzervatóriu J. L. Bellu v B. Bystrici v triede p. prof. Márie Sedláčovej a na Universitat für Musik und darstellende Kunst vo Viedni v triede p. prof. Ahmeda N. Balucha. Pedagogicky pôsobil na ZUŠ J. Cikkera V Banskej Bystrici, ZUŠ J. L. Bellu v Kremnici, ako aj na ZUŠ Z. Strnadovej-Parákovej v Žiari nad Hronom. Vyučoval a viedol svoju gitarovú triedu na Konzervatóriu J. L. Bellu v Banskej Bystrici, neskôr krátko pôsobil na konzervatóriu Pink Harmony vo Zvolene. Medzi jeho najvýznamnejších žiakov z Kremnice a okolia patrí: Mária Tóthová, Ivana Solčaniová, Michaela Ďurianová, Zuzana Šumichrastová, Lucia Chmurová a Adam Mičinec. Priležitostne sa venuje aj koncertnej činnosti, jeho repertoár zahŕňa diela od renesancie až po súčasnosť. Spolupracuje na designe a vývoji s gitarou dielňou Armina Haniku a s firmou AER.

Mag. art. Ivana Solčániová
(1987)

prvý kontakt s gitarou a jej základy získala v triede Kláry Štrofekovej v Kremnici. Jej úspešná hudobná kariéra sa začala príchodom učiteľa Matúša Petríka. Pod jeho vedením získala viaceré ocenení na národných a medzinárodných súťažiach. V rokoch 2003 až 2007 študovala na Konzervatóriu J. L. Bellu v Banskej Bystrici, kde svoje vzdelanie ďalej zdokonaľovala u Matúša Petríka. V roku 2007 bola prijatá na štúdium koncertnej gitary na hudobnú univerzitu vo Viedni – Universität für Musik und darstellende Kunst in Wien do triedy O. Univ. prof. Waltera Würdinger, ktoré úspešne ukončila v novembri 2013. Počas štúdia a po jeho ukončení sa naďalej venuje koncertnej sólovej činnosti. Svoje gitarové umenie prezentuje hlavne v Rakúsku a v Nemecku. V septembri 2014 získala miesto gitarovej učiteľky v hudobnej škole – Musikschule Stockerau.

e Stockerau.

Národný projekt vyslal pedagógov do CERN-u

Zo 177 zapojených základných škôl v rámci celého Slovenska vycestovali do Švajčiarska vybraní pedagógovia predmetov fyzika, technika, biológia a chémia. Tejto cti sa dostalo aj nám a táto cesta bola pre nás nezabudnuteľným zážitkom.

Dňa 14. 9. 2015 sme navštívili najväčšie laboratórium časticovej fyziky na svete a dostali sme sa tam vďaka národnému projektu „Podpora polytechnickej výchovy na základných školách“. Ten si kladie za cieľ zvýšiť kvalitu vzdelávania polytechnickej výchovy žiakov na druhom stupni. Pedagógov a odborných zamestnancov projektu sprevádzal laboratórium významný slovenský vedec, elektrotechnik Daniel Valúch, ktorý v CERNe pracuje už takmer 15 rokov. Je členom špičkového tímu, ktorý sa podieľa na stavbe vysokofrekvenčných systémov pre urýchľovač. Členom exkurzie predstavil výskum, zúčastnili sme sa na prehliadke technologických stredísk a hál.

Cern je renomované medzinárodné laboratórium, v ktorom sa robí výskum na hraniciach dnešných technológií. Jeho poslaním je hľadať odpovede na otázky týkajúce sa podstaty štruktúry hmoty a vesmíru, podporovanie medzinárodnej spolupráce, rozširovanie hraníc súčasných technológií a príprava mladých vedcov. Základný výskum prináša poznatky, ktoré môžu radikálne zmeniť život človeka a takisto mnoho nových technológií. S Cernom spolupracuje polovica časticových fyzikov z celého sveta. Bol založený v roku 1954 dvanaásťmi európskymi štátmi. Aj dnes štáty európskej únie financujú rozpočet a podieľajú sa na chode Cernu ako medzinárodnej organizácii s diplomatickým statusom.

Za najväčšiu pýchu Cernu sa považuje Veľký hadrónový urýchľovač, ktorý je v súčasnosti najväčší a najvýkonnejší urýchľovač čästíc

na svete. Je to najzložitejší prístroj, aký bol kedy skonštruovaný. Dĺžka urýchľovača je 27 km. Medzi prioritný výskum je správanie sa častíc s vysokými energiami skoncentrované s veľkou energiou v malom priestore. Experimentmi sa vedci chcú priblížiť k modelu, ktorý sa vo vesmíre vyskytol len veľmi krátko po veľkom tresku. Toto nie je len jeden výskum, ktorým sa zaoberajú. Vedci v Cerne hovoria, že „len tak pomimo“ v roku 1991 vytvorili prvú www stránku, ktorá bola v roku 1993 sprístupnená ako voľná technológia pre každého a nastala revolúcia, ktorá navždy zmenila to, ako žijeme...

Len tak pomimo vo výskumoch sa zaoberajú hadrónovou terapiou ožarovania nádorov protónmi a ťažkými iónmi, čo sa považuje v medicíne ako presnejšia a šetrnejšia liečba pri niektorých nádoroch ako „klasickej“ ožarovanie. V príemysle je to praktické využitie vo vákuových technológiách, ktoré umožňujú zvýšiť účinnosť solárnych panelov. Určite zaujmavosť v Cerne by bolo omnoho viac. Ako poslednú by sme uviedli odpoved' na otázku, kol'kí ľudia riadia urýchľovače v Cerne. Dvaja ľudia, jeden špičkový fyzik

a druhý špičkový informatik. Poobede sme sa presunuli do centra Ženevy. V Ženeve sme mohli vidieť vodnú fontánu, Kvetné hodiny, miesto, kde atentátnik bodol cisárovnu Sisi, protestantskú Katedrálu sv. Petra, Stenu reformácie postavenú na počest vodcov Medzinárodného reformačného hnutia, Národný pamätník tvorený súsoším dvoch mladých žien.

V rámci zahraničnej pracovnej cesty sme navštívili aj vedecké centrum Technorama vo Winterthure. Najviac sa nám páčili simulácie vzniku pieskových dún, morských vín, výroba bublín, ukážky lomu svetla či výroba elektrickej energie pomocou bicykla. Prakticky sme si vyskúšali aj experimenty s kinetickou energiou, resp. krútiaci moment. Vo Wintenture boli zariadené aj laboratória pre biológiu a chémie.

Tretí deň sme pokračovali v turistickej atmosfére smerom do Bernu. V historickom hlavnom meste Švajčiarska sme sa najprv pristavili pri medvedích záhradách. Medvede sú totiž symbolom mesta. Ani tu nechybal kúsok miesta pre vedu. Prešli sme múzeum pána Einsteina, jeho školské časy, život, jeho úspechy. Program bol

ukončený dobrovoľným výstupom na katedrálu sv. Vincenta. Prišiel čas odísť domov, no najradšej by sme tu ešte všetci strávili pár dní. Na záver nasledovala dlhá cesta zo Švajčiarska do Bratislavu. Exkurzia nám priniesla mnoho informácií o významnom medzinárodnom laboratóriu a krajinе.

V rámci už spomínaného projektu sa aj žiaci našej školy majú na čo tešiť. V tomto školskom roku sme získali nové didaktické pomôcky. Oživia im hodiny biológie, techniky, fyziky či chémie a určite aj rôzne predmety na I. stupni. Na realizácii projektu sa podieľa Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu, garantom je Štátny inštitút odborného vzdelávania a spolufinancovaný je z eurofondov za takmer 17 miliónov eur. Na našu školu prichádzajú tieto pomôcky v hodnote 19 803 eur. Cieľom národného projektu je zvýšenie záujmu žiakov základných škôl o predmety zamerané na polytechnickú výchovu, rozvoj pracovných zručností žiakov hlavne v oblastiach vzdelávania predmetov fyziky, techniky, biológie a chémie a z toho vyplývajúca podpora profesnej orientácie žiakov ZŠ na odbornej vzdelávania a prípravu. Prioritou aktív národného projektu je skvalitniť a zatraktívniť vyučovací proces prostredníctvom vybavenia odborných učebních chémie, fyziky, biológie, techniky s využitím moderných metód a foriem vzdelávania, aby sme mohli uskutočniť obsahovú prestavbu vzdelávania na ZŠ a pripraviť absolventa pre aktuálne a perspektívne potreby trhu práce.

Monika Gombošová
a Barbora Čižniarová

Oslavy 190. výročia narodenia Juraja Langsfelda

Miestny odbor Matice slovenskej, zástupcovia mesta Kremnica a Evanjelického cirkevného zboru a.v. Kremnica a v Žiari nad Hronom sa 18. októbra zúčastnili osláv 190. výročia narodenia Juraja Langsfelda v jeho rodnej obci Sučany. Mesto Kremnica pre túto príležitosť poskytlo autobus, delegácia mala 50 účastníkov.

Oslavy zahájili Spomienkové služby Božie v ev.a.v. kostole, ktoré spoločne za Langsfelda celebrovali miestny farár Mgr. Daniel Beňuch a kremnický farár Mgr. Jozef Pácek. Pokračovali pred rodinným domom Langsfelda položením vencov a príhovormi. Tu držali čestnú stráž dva vojaci Vojenského útvaru 1037 – Práporu výcviku Martin, ktorému bol Rozkazom prezidenta Slovenskej republiky z 31. marca 2015 zapísaný čestný názov: „Prápor výcviku Juraja Langsfelda“.

V príhovoroch sme si pripomenuli a vyjadrili úctu osob-

Zástupcovia mesta Kremnica a MO MS v Kremnici pri slávnostnom kladení vencov.

nosti sučianskeho rodáka, učiteľa a dobrovoľníka – poručíka, ktorý bojoval za práva svojho národa. Po zlapaní maďarskými honvédmi bol došikovaný do Kremnice, kde ho major Armin Gorbei dal popraviť dňa 22. júna 1849. Radšej dobrovoľne ešte mladý žil položil, než by zradil

svojich priateľov a ideály, za ktoré bojoval na čele sučianskych dobrovoľníkov. Zasadzoval sa o to, aby aj slovenský ľud mohol žiť v slobode a mal také isté práva, ako mal ľud na území Rakúska a Uhorska.

Prítomní si mohli pozrieť trvale umiestnenú expozíciu

v Langsfeldovom rodnom dome, ktorá bola slávnostne otvorená dňa 22. septembra 1996 a zúčastnili sa ho aj zástupcovia nášho miestneho odboru. Predseda Milan Rybársky pri tejto príležitosti venoval múzeu originál pozvánky z otvorenia múzea aj s kúskom odstrihnutej zelenej stuhy. Po pohostení pozvaných podujatie pokračovalo rozprávaním historika PhDr. F. Vrábelu „Životné osudy Ďurka Langsfelda“ spojeným s besedou. V kultúrnom programe vystúpili viaceré súbory a oslavy boli ukončené prednáškou „Príbehy zvonov“ – ev.a.v. v kostole Sučany.

Oslavy venované spomienke na Juraja Langsfelda organizáne pripravili Ing. Vladimír Plžík, starosta obce Sučany, Mgr. Daniel Beňuch ev.a.v. farár a Miroslav Miert, predseda MO MS.

Milan Rybársky,
predseda MO MS Kremnica

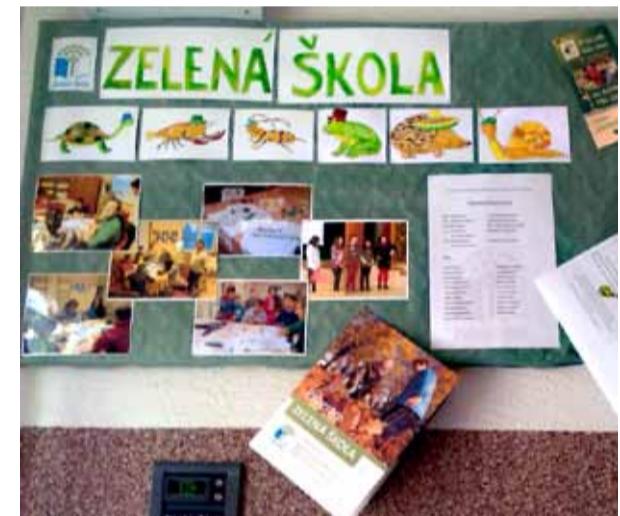
Stali sme sa „Zelenou školou“

V školskom roku 2013/2014 sa naša Špeciálna základná škola internát naša zapojila do projektu Zelená škola, keďže sa nám veľmi zapáčila jej ústredná myšlienka. Eko-program Zelená škola je zameraný na environmentálnu výchovu na školách, kde si žiaci a zamestnanci svojim aktívnym prístopom uvedomujú a zvýrazňujú potrebu šetrného prístupu k životnému prostrediu. Počas dvoch školských rokov sme spolu s našimi žiakmi plnili jednotlivé kroky programu, vymýšľali rôzne aktivity, aby sa nám podarilo zrealizovať nás cieľ – zaviesť separovaný zber odpadu v našej škole a v internáte. Zredukovali by sme tak množstvo komunálneho odpadu a znížili negatívny dopad našej školy na životné prostredie.

Pozrealizovaní separácie odpadu na našej škole sme pozvali koordinátorov programu Zelenej školy. Celá hodnotiaca návšteva prebehla v priateľskom duchu, aj keď sme si plne uvedomovali, že práve od nej do veľkej miery závisí, či naša škola úspešne absolvuje celý program Zelenej školy. Predvzestou úspechu pre nás bolo pozitívne ohodnotenie a spokojnosť zo strany koordinátorov programu.

V súčasnosti sme radi, že dvojročné úsilie a zodpovednosť našich žiakov a zamestnancov nevyšli nazmar a od školského roku 2015/2016 sa môžeme pýsiť medzinárodným certifikátom a vlajkou Zelenej školy. Získaním ocenenia sa nás aktívny prístup k triedeniu odpadu a ochrane životného prostredia v škole a v okolí školy nekončí, aj naďalej budeme všetkých žiakov a zamestnancov školy motivovať, aby aktívne triedili odpad a chránili životné prostredie...

Alžbeta Oswaldová a Milan Slezák,
vychovávatelia v ŠZŠI

Pietna spomienka na rómsky holokaust

Počas letných prázdnin Súkromné gymnázium Z. J. Mallu v Kremnici v rámci projektu „Rómsky jazyk most medzi nami“ za podpory Nórskeho finančného mechanizmu a Úradu vlády zorganizovalo zájazd do Osvencim, kde sa žiaci mali možnosť osobne dotknúť ľudskej bolesti svojich rómskych predkov i keď len v predstavách, avšak nie veľmi vzdialenej minulosti. Tragédia sa odohrávala na mieste, po ktorom žiaci mohli osobne kráčať i keď tentokrát bez strachu a ohrozenia v slobodnej avšak pietnej atmosfére. Pri spomienke na zverstvá, ktorých bol „človek“ schopný nám v duši naháňať strach a pocit hrôzy. A preto memento a výzva aj pre dnešného zdanliovo neohrozeného človeka platí: Kam kráča človek ??? Nezabúdaj, že život si si nedal, a preto ho nemáš právo vziať. A začína sa to od zdanlivých nevšedných podaní rúk, úsmevu, pomoci, pochopenia až po podporu tých naj slabších spomedzi nás.

Jana Tomová

90 rokov v živote Knižnice Jána Kollára (roky 1990 – 2000)

(pokračovanie z minulého čísla)

rok 1990

Po celospoločenských zmenech roku 1989 nastali zmeny aj v knižničiach. V tej našej prebehla aktualizácia, čiže vyradovanie, spoločensko-vednej literatúry a bolo zrušené Oddelenie politickej literatúry v Žiari nad Hronom. Celé toto oddelenie, s pracovníkmi, knižným fondom a regionálnou bibliografiou, bolo prešťahované do Kremnice. Aktualizácia fondov bola uskutočnená aj v ostatných knižničiach v okrese ZH (Janečková 1991; Sekerešová 1991).

Noví pracovníci: K – Adriana Ivanová.

rok 1991

V zmysle znenia zákona SNR č. 518 /1990 o prechode zakladateľskej a zriaďovateľskej funkcie národných výborov na obce, ústredné orgány štátnej správy a orgány miestnej štátnej správy, prešla kremnická knižnica spod zriaďovateľskej pôsobnosti ONV v Žiari nad Hronom pod správu a priame riadenie MK SR. Stalo sa tak prostredníctvom delimitácie, ktorá nado budila účinnosť 1. januára 1991 (Kislingerová 1990; Kapustová 1990). Knižnica plnila funkciu ústrednej knižnice regiónu, ústredia informačnej a bibliografickej činnosti, medziknižničnej výpožičnej služby, ústredia pre prácu s literatúrou, špeciálnymi dokumentmi a metodického ústredia pre nižšie-organizované knižnice regiónu (Janečková 1992b). K základným a špeciálnym knižničným službám pridobili doplnkové služby a to predaj literatúry a periodík, poskytovanie občerstvenia, prenájom čítarne, reprografické služby. (Janečková 1992a; Kapustová 1992).

Noví pracovníci: K – Iveta Schwarzová (neskôr Kuzmická); OP – Ján Čuvara, Ružena Kapustová.

rok 1992

Výber z podujatí: Čo je to privatizácia (konzultačné stretnutie); Tvorba Mariny Čeretkovej-Gallovej (autorská beseda); Slovo je dar (súťaž v prednese poézie); Daniel Hevier – Krajina zázračno a Futbal s papučou (autorské besedy).

Noví pracovníci: K – Marian Ihring, Ivana Ivanová, Alexandra Marková, Miroslava Novodomcová, Peter Windisch; OP – Eliška Krčmáriková.

rok 1993

V tomto roku pribudla do knižnice videopožičovňa. Bola umiestnená v čítarne (Kislingerová 1993; Janečková 1993). Naša knižnica získala kolekciu kníh v nemeckom jazyku v počte 1584 kusov. Bol to dar od knižnice v severobavarskom meste Kronach, sprostred-

kovaný našimi krajanmi v SRN a Karpatsko-nemec kým spolkom na Slovensku. Knihy nám slávnostne odovzdali MUDr. Helga Niklesová a JUDr. Anton Vaský (K. K. 1994). Výber z podujatí: Módna prehliadka + beseda s redaktormi časopisu Dievča; Knižný servis (info o knihách + videoprogram); J. Kollár – rebel – prorok – spisovateľ (literárno-hudobné pásma); J. C. Hronský (beseda) (Janečková 1994; Dolinec 1994).

Noví pracovníci: K – Lúbi ca Oswaldová, Pavel Struhár; OP – Izabela Pytlová.

rok 1994

2. máj 1994 je deň, odkedy je meno Kollárovo opäť súčasťou oficiálneho názvu našej knižnice, ktorý znel – Okresná knižnica Jána Kollára v Kremnici. Knižnica zakúpila prvé dva osobné počítače a bola odštartovaná automatizácia knižničného fondu. Elektronicky sa začali spracovávať knihy a regionálne články v knihovníckych programoch LIBRIS a BIBLIS. Výber z podujatí: Ilustrácie detskej knihy (beseda s Miroslavom Cipárom), Knižnica a Vianoce (beseda s Pavlou Kováčovou). Okrem škôl a školských zariadení sa podujatí v OK zúčastňovali aj klienti Domova dôchodcov. Knižnicu sponzorovali: Kremnická banská spoločnosť a Mestský úrad v Kremnici (Janečková 1995; Kapustová 1995; Dolinec 1995).

Noví pracovníci: OP –

Mariana Komorová, Diskobox (hudobné pásma), Ľudovít Štúr (literárno-výchovné pásma k 180. výročiu narodenia). Sponzori a granty: Nadácia OPEN SOCIETY FUND a Mestský úrad v Kremnici (Janečková 1996; Kapustová 1996).

Noví pracovníci: K – Marta Wollnerová, Soňa Zobeková; OP – Vladimír Schwarz.

rok 1996

Knižnica sa 1. 7. 1996 stala jedným z odborných pracovísk Pohronského kultúrneho centra v Žiari nad Hronom a stratila právnu subjektivitu. S týmto udalosťami súvisela aj zmena názvu knižnice. Z OK Jána Kollára v Kremnici bola premenovaná na Pohronské kultúrne centrum – Knižnica Jána Kollára v Kremnici. Nadobecná funkcia jej zostala a povinnosti z nej vyplývajúce vykonávala na území okresov Banská Štiavnica, Žarnovica a Žiar nad Hronom (zákonom NR SR č. 221 o územnom a správnom usporiadaní SR z 3. júla 1996 bolo územie okresu Žiar nad Hronom rozdelené na tri vyššie menované okresy). Zabezpečovala dopĺňovanie knižničných fondov, prehľbovala kontakty so samosprávnymi orgánmi v obciach a mestách regiónu s cieľom získať pre knižnice finančné prostriedky na nákup kníh, poskytovala metodickú pomoc mestským a obecným knižniciam ap. Výber z podujatí: Autorská beseda s

hudbe, Toxikomária (prednáška s Mgr. Bírošovou), Ochrana životného prostredia (prednáška s Ing. Křivánekom), Anton Rákay (autorská beseda), Drogy (prednáška s Dr. Bindarovou), Vesmír očami detí (prednáška spojená s besedou v spolupráci s Hvezdárňou M. Hella v ZH).

Sponzori a granty: OPEN SOCIETY FUND, P. Kozák – podnikateľ, Štátny fond kultúry Pro Slovakia (Janečková 1998; Dolinec 1998).

Noví pracovníci: K – Martina Benčová; OP – Dana Jasenská.

rok 1998

V tomto roku knižnica žila aj Rokom slovenskej literatúry a 670. výročím založenia mesta Kremnica. Výber z podujatí: súťaž Čo vieš zo slovenskej literatúry, ktorá bola uverejňovaná v periodiku My-Žiara a bola usporiadaná k spomínanému Roku slovenskej literatúry; Kráľ čitateľov 1998 (žiacke literárne a výtvarné práce) k 670. výročiu založenia mesta Kremnice; Ďalšie podujatia: autorské besedy so spisovateľmi Pavlom Števčekom, Ondrejom Nagajom, Jánom Beňom a Oliverom Bašošom, Začínajúci autori nášho regiónu (beseda), Konštantín a Metod (prednáška), Pavol Števček (autorská beseda), Slovenská literatúra dnes (literárny seminár), Stretnutie kremnických autorov (beseda). KJK sa zapojila do celoslovenskej súťaže s protidrogovou

rok 1999

V tomto roku boli zrušené regionálne kultúrne centrá, teda aj to Žiarske. Z toho vyplynulo, že naša knižnica 1. apríla 1999 opäť nado budila právnu subjektivitu a jej názov znel Knižnica Jána Kollára v Kremnici. Ukončením retrospektívneho spracovania celého knižného fondu boli vytvorené podmienky pre automatizáciu výpožičných služieb. Sponzori a granty: Štátny fond kultúry Pro Slovakia, Kremnická banská spoločnosť, Slovenská sporiteľňa a Mestský úrad Kremnica venoval knižný dar. (Janečková 2000; Dolinec 2000).

Noví pracovníci: K – Lucia Fronkovičová.

rok 2000

Dlhoočakávaný – veštiami o konci sveta opradený – rok 2000 knižniciam na Slovensku priniesol prvý samostatný slovenský zákon o knižničiach 183/2000 Z. z. Ďalšie pozitívum tohto roka bolo, že sme v našej knižnici 8. marca (symbolicky v me-

siaci knihy a v dni žien ☺) uviedli do prevádzky automatizovaný systém služieb, laicky povedané, všetky kni hovícke „kartičky“ (knižné lístky, katalógové lístky, evidenčné listy, čitateľské preukazy) sme vymenili za počítače. Oslávili sme to v máji, kedy sme si pripomenuli aj trištvrtoročnícu našej knižnice. Výber z podujatí: Mladí básnici regiónu (beseda), Večer kremnických autorov (beseda), Čítka (literárna súťaž), Eva Siegelová (autorská beseda), Rút Lichnerová (autorská beseda), Stretnutie s rezbárom – Eduard Králik (beseda), Julianá Gešková (autorská beseda), Ľudové tradície v práci Blaženy Krivákovej (diálog), cyklus Joga v spolupráci s Ing. Pullmanom, podujatia k environmentálnej výchove s Ing. Oliverom Finkom, koncert pre sitár J. Dohnala v spolupráci s MsKS v Kremnici. Sponzori a granty: Štátny fond kultúry PRO SLOVAKIA, Mestské lesy Kremnica, Jednota SD Žarnovica, ARGOSY Banská Bystrica (Hodnotenie činnosti za rok 2000).

Noví pracovníci: K – Lucia Fronkovičová.

rok 2000

Dlhoočakávaný – veštiami o konci sveta opradený – rok 2000 knižniciam na Slovensku priniesol prvý samostatný slovenský zákon o knižničiach 183/2000 Z. z. Ďalšie pozitívum tohto roka bolo, že sme v našej knižnici 8. marca (symbolicky v me-

Legenda: K – knihovníci, OP – ostatné profesie.

Pramene:

- JANEČKOVÁ, L., 1992a a E. KAPUSTOVÁ, 1992. Správa o činnosti a hospodárení organizácie za rok 1991. Umiestnenie: Kremnica: MV SR. Štátny archív v Banskej Bystrici, pobočka Kremnica. Fond: Okresná knižnica v Kremnici. Činnosť sekretariátu riaditeľa. Ročník 1991, č. kr. 1.
- KISLINGEROVÁ, K. a E. KAPUSTOVÁ, 1990. Delimitačný protokol. Umiestnenie: Kremnica: MV SR. Štátny archív v Banskej Bystrici, pobočka Kremnica. Fond: Okresná ľudová knižnica Žiar nad Hronom so sídlom v Kremnici. Činnosť odborného útvaru. Ročník 1990, č. kr. 10.
- Z archívku KJK:
- Hodnotenie činnosti za rok 2000.
- JANEČKOVÁ, L. a A. SEKEREŠOVÁ, 1991. Spravodaj pre knihovníkov. Rozbor činnosti ľudových knižníck okresu Žiar nad Hronom za rok 1990.
- JANEČKOVÁ, L. a M. DOLINEC, 1992b. Rozbor činnosti za rok 1991.
- JANEČKOVÁ, L., E. KA-
- KAPUSTOVÁ, A. SEKEREŠOVÁ a M. DOLINEC, 1997. Rozbor činnosti a výkonov za rok 1996.
- JANEČKOVÁ, L. a E. KAPUSTOVÁ, 1996. Rozbor činnosti a výkonov za rok 1995.
- JANEČKOVÁ, L., E. KAPUSTOVÁ, A. SEKEREŠOVÁ a M. DOLINEC, 1997. Rozbor činnosti a výkonov za rok 1996.
- JANEČKOVÁ, L. a M. DOLINEC, 1998. Rozbor činnosti a výkonov za rok 1997.
- JANEČKOVÁ, L. a M. DOLINEC, 1999. Rozbor činnosti a výkonov za rok 1998.
- JANEČKOVÁ, L. a M. DOLINEC, 2000. Rozbor činnosti a výkonov za rok 1999.
- KAPUSTOVÁ, A. SEKEREŠOVÁ a M. DOLINEC, 1993. Plán činnosti a výkonov na rok 1993.
- K. K., 1994. Nemecká literatúra v Okresnej knižnici v Kremnici. In: Kremnické noviny. 3 (5), 6.

vľavo: obálka monografie o knižnici

Legenda: K – knihovníci, OP – ostatné profesie.

Pramene:

- JANEČKOVÁ, L., 1992a a E. KAPUSTOVÁ, 1992. Správa o činnosti a hospodárení organizácie za rok 1991. Umiestnenie: Kremnica: MV SR. Štátny archív v Banskej Bystrici, pobočka Kremnica. Fond: Okresná knižnica v Kremnici. Činnosť sekretariátu riaditeľa. Ročník 1991, č. kr. 1.
- KISLINGEROVÁ, K. a E. KAPUSTOVÁ, 1990. Delimitačný protokol. Umiestnenie: Kremnica: MV SR. Štátny archív v Banskej Bystrici, pobočka Kremnica. Fond: Okresná ľudová knižnica Žiar nad Hronom so sídlom v Kremnici. Činnosť odborného útvaru. Ročník 1990, č. kr. 10.
- Z archívku KJK:
- Hodnotenie činnosti za rok 2000.
- JANEČKOVÁ, L. a A. SEKEREŠOVÁ, 1991. Spravodaj pre knihovníkov. Rozbor činnosti ľudových knižníck okresu Žiar nad Hronom za rok 1990.
- JANEČKOVÁ, L. a M. DOLINEC, 1992b. Rozbor činnosti za rok 1991.
- JANEČKOVÁ, L., E. KA-
- KAPUSTOVÁ, A. SEKEREŠOVÁ a M. DOLINEC, 1997. Rozbor činnosti a výkonov za rok 1996.
- JANEČKOVÁ, L. a E. KAPUSTOVÁ, 1996. Rozbor činnosti a výkonov za rok 1995.
- JANEČKOVÁ, L., E. KAPUSTOVÁ, A. SEKEREŠOVÁ a M. DOLINEC, 1997. Rozbor činnosti a výkonov za rok 1996.
- JANEČKOVÁ, L. a M. DOLINEC, 1998. Rozbor činnosti a výkonov za rok 1997.
- JANEČKOVÁ, L. a M. DOLINEC, 1999. Rozbor činnosti a výkonov za rok 1998.
- JANEČKOVÁ, L. a M. DOLINEC, 2000. Rozbor činnosti a výkonov za rok 1999.
- KAPUSTOVÁ, A. SEKEREŠOVÁ a M. DOLINEC, 1993. Plán činnosti a výkonov na rok 1993.
- K. K., 1994. Nemecká literatúra v Okresnej knižnici v Kremnici. In: Kremnické noviny. 3 (5), 6.

spracovala: Alžbeta Madudová

Spisovateľ Daniel Hevier medzi kremnickými deťmi.

Anna Buchalová, Ivan Žiliak.

rok 1995

V tomto roku knižnica oslavila svoje sedemdesiatiny. Pri tejto príležitosti riaditeľka našej knižnice Mgr. Klára Kislingerová zostavila monografiu Mestská verejná knižnica Jána Kollára v Kremnici /1925 – 1948/. Výber z podujatí: Jozef Tatár (autorská beseda), Poznanie života (autorská beseda)

Toňou Revajovou, Autor ská beseda s Ladislavom Švíhram, Host – Vladimír Durdík (beseda), Peter Glocko (autorská beseda), Pavla Kováčová (autorská beseda). (Janečková 1997; Kapustová 1997; Sekerešová 1997; Dolinec 1997).

rok 1997

Výber z podujatí: Evergreen klub – posedenie pri živej

tematikou liter

Kalendár významných osobností

8. 8. 1965 v Kremnici zomrel **Štefan Jánošík**, učiteľ a športovec.

Jeho dcéra oňom napísala: Bol zanietený športovec – lyžiar aj horolezec, a keďže pochádzal zo Spišskej Novej Vsi, veľmi rád lyžoval a tomuto športu sa venoval aj ako inštruktor. Podieľal sa na rozvoji športu v Kremnici, ale aj v odbornej verejnosti bol činný a zúčastňoval sa tvorby história kremnického gymnázia. Po ukončení učiteľského ústavu v roku 1928 ako učiteľ učil na viacerých školách na Slovensku – začínal v Dobšinej Maši, neskôr bol riaditeľom meštianskej školy v Galante a v Želiezovciach, ktoréj bol aj jedným zo zakladateľov, učil tiež v Žarnovici, v Púchove. V rokoch 1939 – 1945 bol riaditeľom meštianskej školy v Spišských Vlachoch a odtiaľ bol preložený do Košíc, kde zastával 2 roky funkciu zástupcu poverenika školstva až do prestaňovania úradu do Bratislavu. Do Kremnice sa pristáhal v roku 1947, kde bol poverený funkciou okresného školského inšpektora pre okres Kremnica. Túto funkciu vykonával 12 rokov. V roku 1958 sa stal riaditeľom Jedenásťročnej strednej školy, neskôr Strednej všeobecnovzdelávacej školy (v súčasnosti gymnázium). Túto funkciu vykonával až do smrti (1965). V roku 1947 sa formovala základná organizačná štruktúra lyžiarstva

na Slovensku a vyformoval sa Lyžiarsky zbor Slovenska Klubu slovenských turistov a lyžiarov, ktorého ústredie bolo v Banskej Bystrici a Štefan Jánošík bol jeho členom. Lyžiarsky zbor v rámci systému výchovy pretekárov a funkcionárov vyslal na kurz do Švajčiarska vybraných učiteľov lyžovania, kde sa zúčastnil a neskôr absolvoval doškolovací kurz pre cvičiteľov a rozhodcov na Štrbskom Plese, v Banskej Bystrici a v Žiline. V ďalších rokoch sám viedol cvičiteľské kurzy v Kremnici a v ďalších lyžiarskych strediskách. Od roku 1947 Lyžiarsky zbor Slovenska a jeho miestne organizácie organizovali verejné, majstrovské a medzinárodné lyžiarske súťaže. Mimoriadne aktívna bola aj Kremnica, kde sa Štefan Jánošík angažoval ako dobrý organizátor spravidla ako riaditeľ pretekov. V roku 1965 obdržal od ministra školstva Československej republiky titul: „zaslužilý učiteľ“. K 150. výročiu založenia gymnázia v Kremnici mu bola udelená pamätná medaila a pamätný list za rozvoj in memoriam. Celý svoj život venoval výchove mladej generácie v Kremnici, žil s problémami vývoja stredného školstva, ako aj vývoja športu a aktivít v tomto meste, ktoré formovali vtedajší život nielen mladej, ale aj staršej generácie. Musel sa vysporiadať s mnohými neduhmi vtedajšej doby, čo sa podpísalo na jeho zdravotnom stave. Choroba predčasne prerušila jeho zanietenú prácu, ale stopa, ktorú zanechal v Kremnici je pevná, hlboká a pravdivá. Narodil sa 12. 9. 1906 v Spišskej Novej Vsi.

■ **50. výročie úmrtia**
Zdroj: Informácie o Štefanovi Jánošíkovi 5. 3. 2013 zaznamenala jeho dcéra prof. Ing. Nora Štangová, CSc.. Knižníci ich s jej súhlasom sprostredkovali Ing. Peter Berčík. Prof. Štangová nám venovala aj fotografiu svojho otca.

16. 10. 1825
sa v Sučanoch narodil
Juraj Langsfeld,
dobrovoľnícky dôstojník,
učiteľ.

Študoval na evanjelickom lýceu v Kežmarku a na evanjelickom kolágiu v Prešove. Pôsobil ako učiteľ v Žabokrekoch a v Martine. Po vypuknutí revolúcie v roku 1848 sa stal prívržencom štúrovského hnutia, za čo ho uhorské úrady na jeseň 1848 uväznili. Po príchode slovenských dobrovoľníkov do Turca v januári 1849 vstúpil do ich zboru, v bojoch preukázal veliteľské schopnosti a odvahu. Po rozpustení zboru v polovici apríla 1849 sa s ďalšími jeho príslušníkmi z Turca a Liptova vrátil cez Halič na Oravu, aby pokračovali v boji. 28. 4. 1849 boli pri Dolnom Kubíne porazení a tak sa skrývali v horách. 12. 5. 1849 prepadi v kraľovianskej doline jednotku uhorskej domobrany pod velením H. Görgeia a hoci spomalili jej ústup pred ruskou armádou, nakoniec predsa ustúpili presile. Opäť sa skrýval, ale 20. 6. ho vlastný strýko vyzradil za odmenu 300 zlatých. Ráno 22. júna prišli do Kremnice. Görgei nariadił ihneď vyšetrovanie a náhly vojenský súd, ktorému H. Görgei predsedal. Langsfeld odmietol milosť ponúknutú za zrieknutie sa revolučných ideálov a vodcov politického života. Juraj Langsfeld bol odsúdený na trest smrti obesením. Popravený bol pred svojimi spolubojovníkmi a obyvateľmi Kremnice. Po porážke revolúcie bol symbolicky slávnostne pochovaný slovenskými dobrovoľníkmi. Zomrel 22. 6. 1849 v Kremnici.

■ **190. výročie narodenia**
Zdroj: Biografický lexikón Slovenska V (2013), s. 628.

Bystrici v roku 1964 Katedru geografie na Pedagogickej fakulte v Banskej Bystrici, kde v rokoch 1980 – 1992 pôsobil ako vedúci katedry.

Posledný významný pracovník medzín v živote Jaroslava Mazúreka sa viaže na vznik Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici v roku 1992. Na Katedre geografie, neskôr na Fakulte humanitných a prírodných vied, od roku 1995 na Fakulte prírodných vied, došlo k intenzívному nárastu počtu pracovníkov a zároveň i kvality pedagogického procesu a vedeckého výskumu, na čom sa významne podieľal.

Titul RNDr. získal v roku 1969 na Príroovedeckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Pre pedagogickú prácu i publikánu aktivitu bolo významné jeho štúdium externej vedeckej ašpirantúry na Prírovedeckej fakulte Univerzity Karlovej v Prahe, kde v roku 1973 získal po úspešnej obhajobe kandidátskej dizertačnej práce „Experimentálne metódy vo vyučovaní fyzického zemepisu na ZDŠ a gymnáziách“ titul kandidáta vied (CSc.) v odbore teória vyučovania zemepisu. Ďalšie dva dôležité kroky v udelenom odbore vykonal opäť na Príroovedeckej fakulte UK v Bratislave, kde v roku 1977 po úspešnej obhajobe habilitačnej práce „Metóda terénnych pozorovaní vo vyučovaní zemepisu na základnej a strednej škole“ bol vymenovaný za docenta a po úspešnej inaugurácii v roku 1991 za profesora v odbore teória vyučovania geografie.

V pedagogickom procese sa J. Mazúrek orientoval na profilujúce predmety odboru Regionálna geografia Slovenska, Regionálna geografia Európy, didaktika geografie a problémy environmentálnej geografie. Podobná je i jeho vedecká orientácia, ktorá našla odraz vo veľmi bohatej publikánej činnosti, vrátane množstva učebných pomôcok. Za roky svojho pôsobenia usmernil stovky diplomantov.

Srdcovou záležitosťou profesora Mazúreka je orientácia na antropogennu geomorfologiu – štúdium baníckych regiónov stredného Slovenska (Špania Dolina, Staré Hory, Ľubietová, ľahšie okolie Kremnice a Banskej Štiavnice) z environmentálneho pohľadu, jeho práce s uvedenou problematikou sú na Slovensku priekopnícke. Významné sú i jeho práce orientované na problémy ochrany prírody v regióne stredného Slovenska. Precestoval Európu, Severnú Ameriku. Exkurzie s ním boli pre študentov studnicou poznania a neobyčajných zážitkov. Absolvoval množstvo stáží a zahraničných pobytov v krajinách ako napr. Veľká Británia (1970), Kuba (1982) a 4 pobytu v Kanade v rokoch 1994 – 1997.

Profesor Mazúrek vykonával množstvo funkcií v akademických orgánoch, redakčných radách, Slovenskej geografickej spoločnosti, organizáciach ochrany prírody.

Bol členom vedeckej rady (VR) UMB v Banskej Bystrici, VR Fakulty politológie a medzinárodných vzťahov UMB, VR TU vo Zvolene a VR Fakulty ekológie a environmentalistiky TU vo Zvolene. Dlhé roky vykonával funkcie člena ÚV Slovenskej geografickej spoločnosti pri Slovenskej akadémii vied (SGS pri SAV) a predsedu Stredoslovenskej odbôčky SGS, bol spoluorganizátorom zjazdov SGS v rokoch 1970 a 1986 v Banskej Bystrici. Dlhé roky sa venoval rozvoju geografickej olympiády, pôsobil ako externý pedagóg na Ekonomickej fakulte UMB v Banskej Bystrici, externý pracovník Krajského pedagogického ústavu v Banskej Bystrici, pôsobil na FP a MV UMB a FPV UKF v Nitre. Tieto jeho aktivity boli odmenené zlatými medailami UMB, Ostravskej univerzity a celým radom ocenení a čestných uznani.

J. Mazúrek patrí tiež k zakladateľom TJ Slávia Banská Bystrica v roku 1954. Bol aktívnym hrácom a trénerom jej basketbalového družstva, spoluorganizátorom česko-slovenských univerziád v Banskej Bystrici. Najznámejšie je jeho účinkovanie na celoštátnych a medzinárodných ľahkoatletických podujatiach v Banskej Bystrici vo funkcii rozhodcu a neskôr predsedu komisie rozhodcov.

Profesor J. Mazúrek sa dodnes aktívne zúčastňuje akademického života na Katedre geografie a geológie FPV UMB v Banskej Bystrici ako emeritný profesor.

■ 50. výročie narodenia

Zdroj: Informácie poskytnuté Katedrou geografie a geológie Fakulty prírodných vied UMB v Banskej Bystrici spracoval Jaroslav Slaštan.

■ **11. 10. 1965** sa narodila v Žiari nad Hronom PhDr. **Kvetoslava Fajčíková - Horovičová**, novinárka, redaktorka, žurnalistka.

V rokoch 1980 – 1984 absolvovala gymnázium v Kremnici. V štúdiu pokračovala v rokoch 1985 – 1989 na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave, kde vyštudovala odbor žurnalistika. V roku 1989 nastúpila ako redaktorka v denníku Smena, od roku 1993 je redaktorkou denníka SME. V súčasnosti pôsobí ako redaktorka servera bystrica.sme a MY – Bansko bystrických novín v Banskej Bystrici. Okrem spravodajstva a publicistiky sa venuje poviedkovej tvorbe, za ktorú bola oceněna niekoľkými celoslovenskými oceneniami.

Literárna činnosť:

1994 – Laureátka literárnej súťaže Jaškove Kysuce s poviedkou Orechové škrupiny, 1994 – Vítazstvo na literárnej súťaži Literárny Kežmarok s poviedkou Nie som typ pre mýtus, 2000 – Finalistka literárnej súťaže Poviedka 2000

■ **90. výročie narodenia**
Zdroj: www.osobnosti.cz
Foto: internet
spracoval Jaroslav Slaštan

s poviedkou Prvá bosorka. Ocenená novinárska tvorba: 2006 – Prémia Literárneho fondu za novinársku tvorbu (za články v SME – Víkend: Namiesto návratu domov kravavý masaker, Dospelosť – trauma detí z domovov), 2011 – Prémia Literárneho fondu za novinársku tvorbu (za články v denníku SME: Posledný Attilov hrob a Posledné okamihy krojovanej krásy).

■ **50. výročie narodenia**
Informácie spracoval Jaroslav Slaštan.

16. 10. 1925
sa narodil v Kremnici
Andrej Mojžiš, herec.

Svoje herecké začiatky odštartoval v ochotníckom divadle v Kremnici a v Bartošovej Lehôtku. Krátky čas pôsobil aj v Armádnom súbore Vítia Nejedlého v Prahe. V roku 1953 sa stal hercom divadla J. G. Tajovského vo Zvolene. Na javisku vytvoril vyše 160 postáv a často účinkoval aj v spevohre v Banskej Bystrici, stváril aj desiatky filmových postáv.

Výber z filmografie:

1967 – Drak sa vracia, 1968 – Výšiny (TV film), 1973 – Očovské pastorelá, 1974 – Adam Šangala (TV minisériá), 1975 – Nepokojná láska (TV seriál), 1976 – Slnko vychádza nad Prašivou (TV film), 1976 – Sebechlebskí hudci, 1976 – Demeterovci, 1977 – Louis Pasteur, 1977 – Leto na Rovniach (TV film), 1977 – Jedenáste prikázanie (TV seriál), 1977 – Ako sa Vinci zaťal (TV film), 1980 – Triptych o láske (TV film), 1980 – Chlapace z majera (TV hra), 1982 – Chlap prežívaný Brumteles (TV film), 1983 – Zrelá mladosť, 1983 – Výlet do mladosti, 1983 – Magma (TV film), 1984 – Povstalecká história (TV seriál), 1987 – Tájajovská voda mútua (TV film), 1989 – Solúnski bratia (TV inscenácia), 1991 – Rozruch na onkológii (TV inscenácia), 1997 – Tábor padlých žien, 1998 – Horská služba (TV seriál), 1999 – Z kapsy rozprávkára (TV minisériá), 2000 – Kráľ sokolov, 2008 – Nedodržaný sľub.

Andrej Mojžiš je držiteľom Ceny Jozefa Krónera za celoživotné dielo (2000), Ceny Čestný MOTÝĽ za celoživotný prínos pre DJGT (2008) a Ceny KVET KULTÚRY A UMENIA BBSK (2009). Dňa 1. 1. 2007 prevzal z rúk prezidenta SR Pribinov kŕč II. triedy za významné zásluhy o kultúrny rozvoj Slovenskej republiky.

■ **90. výročie narodenia**
Zdroj: www.osobnosti.cz
Foto: internet
spracoval Jaroslav Slaštan

Jubilujúci súčasníci

1. 10. 1930 sa narodil v Starom Meste prof. RNDr. **Jaroslav Mazúrek**, CSc., univerzitný profesor, geograf.

Prvých 20 rokov života prežil v ľažkom období 1. ČSR protektorátu a povojujnej ČSR, striedavo na južnej a severnej Morave. V roku 1950 maturoval na reálnom gymnáziu v Novom Jičíne. V študiách pokračoval na Pedagogickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave, kde absolvoval študijnú kombináciu geografia – biológia. Neskôr si aprobáciu rozšíril o historiu na Fakulte spoločenských vied Vysokej školy pedagogickej (VŠP) v Bratislave. Po absolvovaní VŠP nastúpil v septembri 1954 na katedru geografie uvedenej školy. Tu sa stretol s geografom doc. J. Kosírom. V tandemе s ním ďalších 30 rokov formoval neskôr spomínanú katedru na PI v Martine a po zlúčení PI v Martine a Banskej

Bystrici v roku 1964 Katedru geografie na Pedagogickej fakulte v Banskej Bystrici, kde v rokoch 1980 – 1992 pôsobil ako vedúci katedry.

Posledný významný pracovník medzín v živote Jaroslava Mazúreka sa viaže na vznik Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici v roku 1992. Na Katedre geografie, neskôr na Fakulte prirodnych vied UMB v Banskej Bystrici spracoval Jaroslav Slaštan.

▼ filmy

sobota 31. októbra, 19.00

ČISTIČ

Pracovník pohrebnej služby Tomáš sa živí čistením miest, na ktorých skonali ľudia alebo domáce zvieratá. Jeho stereotypné dni naruší až nová záľuba, ktorú objaví, keď je okolnostiami prinutený zostať skrytý v dome zakazníkov aj po skončení svojej práce. Novému bizarnému koníčku prepadá čoraz viac a viac. *Dráma, Slovensko, 2015, 15+, 91 min.*

streda 4. novembra, 19.00

SLEPÁ

Ingrid, ktorá len nedávno prišla o zrak, ustúpi z vonkajšieho sveta do bezpečia svojho domova – miesta, kde cíti, že má veci pod kontrolou. Je tu sama so svojím manželom a svojimi myšlienkami. Ale skutočné problémy Ingrid sú v jej vnútri, nie za múrmami bytu, a tak nad ňou postupne preberajú kontrolu jej najhlbšie obavy a potlačované fantázie. *Dráma, Nórsko, 2014, titulky CZ, 18+, 96 min.*

streda 11. novembra, 19.00

PROTI PRÍRODE

Film je cestou do drsnej nórskej krajiny a do hlavy tridsiatnika Martina, mladého otca a manžela. Martin si pripadá odčudzený od svojich kolegov v práci aj od svojej rodiny. Má pocit nedostatočnosti, pretože nedokáže zaujať rolu, v ktorej by sa cítil pohodlne. Vyráza preto sám na víkendovú túru do hôr a my počujeme jeho necenzurované myšlienky. *Dráma, Nórsko, 2014, titulky CZ, MP 12+, 80 min.*

streda 18. novembra, 19.00

LOVE

LÁSKA stojí mimo dobra a zla. LÁSKA je genetická potreba. LÁSKA je zmenený stav vedomia. LÁSKA je tvrdá droga. LÁSKA je duševná choroba. LÁSKA je mocenská hra. LÁSKA presahuje ľudské ja. LÁSKA je oslepujúce svetlo. LÁSKA je sperma, tekutiny a slzy. LÁSKA je vzrušujúca erotická melodráma o chlapcovi, dievčati a ĎALŠOM DIEVČATI. *Dráma, Francúzsko / Belgicko, 2015, 18+, titulky CZ, 130 min.*

streda 25. novembra, 19.00

MA MA

Novy film Julia Medema zobrazuje Magdu – matku, ktorá zápasí s prekonaním tragédie. Intímnu ženskú drámu, osvieženú prvkami komédie, sám Medem opísal ako „hymna života... dráma, ktorá má v sebe aj veľa svetla a lásky“. *Dráma, Španielsko, 2015, 12+, titulky CZ, 111 min.*

▼ hudobný koncert

Slovenská kapela U2 REVIVAL SK kladie dôraz na čo najkvalitnejšie prevedenie tvorby írskej legendy po muzikantskej a samozrejme aj po vizuálnej stránke. Kapela hrá pesničky U2 čo najpresvedčivejšie aby si všetci fanúšikovia U2 pripomenuli atmosféru živých koncertov. Na koncerte odznejú najväčšie hity U2, ako i menej známe piesne.

▼ divadelná komédia

16. november, 19.00 DARČEK

Jedinečná komédia, v ktorej obyčajný banán takmer spôsobí rozpad manželstva. A pritom by stačilo tak málo a všetko mohlo byť inak.

Určite sa pri sledovaní tejto výbornej zábavy nájdete v postavách aj vy. Andrea a Jožo hovoria: "Ak by sme boli naozaj manželia, tak sa pozabíjame. Preto to tak skvele medzi nami na javisku funguje, a preto budete odchádzat domov so svalovicou na bruchu. A ak si popri tom uvedomíte, že dôležitejšie ako prijímať hmotné dary, je rozdávať lásku, budeme radi." *Vstupné 3 € v predpredaji Kult. a inform. centra do 13.11., po tomto termíne 4 €.*

▼ divadlo pre deti

▼ zábavný program

20. november 2015, 19.00 h

predpredaj: Kultúrne a informačné centrum mesta Kremnica
045 / 6742 856, 0948 699 428Sneh, ľad a adrenalín:
SNOW FILM FEST je za dverami

Milovníci snehu, ľadu a zimných športov môžu zhliadnuť celovečerné pásmo tých najúspešnejších filmov aj v Kremnici 28. novembra.

Zima pomaly prichádza a jej príchod už tradične predznamenáva prehliadku najlepších zimných filmov SNOW FILM FEST. Filmy o extrémnom lyžovaní, skialpinizme, zimných expedíciiach a ďalších extrémnych radovátkach sa budú premietat vo viac ako 200 českých a slovenských mestách. Festivalová porota pre divákov ako vždy vybraťa filmové lahôdky so zimnou tematikou – s aktérmi jednotlivých snímok zažijete extrémne situácie počas polárnych expedícii, neopakovateľné momenty, zdolávanie tých najťažších prekážok, ktoré možno odhalí, prečo sa často vydávajú za hranice svojich možností na hranici života a smrti. Stanete sa svedkami skúmajúcich výkonov športovcov v čívi, ktoré trávia mimo nedozernej arktickej pustatiny aj na vrcholkoch zasnežených hôr, keď opadne adrenalín a čas trávia so svojou rodinou. „Ja osobne sa tento rok najviac teším na Martina Štourača a Karla Svobodu vo filme The Pamir Game a najmä na rozprávanie s nimi, pretože by na festival mali doraziť rovn z expedície v Nepále, kde sa pokúsia zísť osiemtisícovku Manasu na lyžiach,“ upozorňuje riaditeľ festivalu Daniel Hála na jeden z českých filmov z festivalového programu.

Festival SNOW FILM FEST prebieha v Českej republike od roku 2011. Akcia vznikla ako bratský festival vtedy už zdarne rozbehnutého filmového festivalu Expedičná kamera. Festivaly organizuje občianske združenie Hodvábska cesta. Pridite si vychutnať filmy, ktoré boli ocenené na prestížnych svetových festivaloch, ale aj zaujímavé expedičné filmy z českej a slovenskej kotliny.

KOMPLETNÝ PROGRAM V KREMNICI

sobota 28. novembra, I. blok 16.30, II. blok 18.45, bonus 20.00, vstup: 3 €, študenti a ZŤP 2 €

I. BLOK: KASHMIR

Vo februári 2013 sa Mark Kogelmann vydal točiť film do krásneho, ale problematického himáljskeho regiónu Kašmír prezývaného ázijské Švajčiarsko. Freerideri sa nestretávajú tvárou tváren s technicky náročnými výstupmi, zjazdmi, hlbokým snehom a pobehajúcimi opicami, ale aj politickými nepokojojmi. USA, 2014, 4 minúty

ARROWHEAD 135

Ultramaratón Arrowhead 135 severnou Minnesotou patrí medzi päťdesiatku najnáročnejších pretekov na svete. Donútiť zmrznuté telo na zdolanie 135 milí na snežnom bicykli, bežkách, alebo pešo za 60 hodín totiž nie je žiadna hračka. USA, 2014, 29 minút

FEW DAYS

Film sleduje dve skupiny slovenských freeskierov. Obe majú rovnaký cieľ, avšak odlišný spôsob jeho zdolania. Ich prístup k horám ukazuje jednu spoločnú väšeň: slobodu a čerstvý prasán. V snímke sa môžete tešiť na českú lyžiarsku špičku.

ČR, 2014, 42 minút

NESKROTNÁ ANTARKTÍDA

S nápadom vydať sa na Antarktidu prišiel Mike Libecki, horolezec a dobrodruh často spolupracujúci s National Geographic. Plán bol nájsť najväčšiu koncentráciu doteraz neobjavených vrcholov a v oblasti uskutočniť toľko prvovýstupov, kolko drsné antarktické počasie a kondícia lezcov dovolí. Expedíciu nechýbalo nič, čo polárna oblasť slubuje. Nevyspytateľné počasie, zima, silný vietor aj biela tma. USA, 2013, 23 minút

II. BLOK: ARTIC AIR

Dobrodružná výprava dvoch bratov Finna a Nialla na východné pobrežie Grónska, kde kombinujú lyžovanie, horolezectvo a speed flying. Počas desaťdňovej výpravy vyrážajú zo základného táboru obklopeného monštróznymi vrcholmi, aby si užili toľko zábavy, kolko im počasie a fyzická kondícia dovolí. Vylezli na niekoľko dosiaľ nepomenovaných hôr a z ich vrcholov zleteli s malým padákom. Veľká Británia, 2014, 23 minút

THE PAMIR GAME

Martin Štourač a Karel Svoboda spolu jazdia na výlety. Presnejšie na pekne drsné expedície, kde si siahnu na dno. Snímka o dobrodružstve, odvahе a kamarátstve. Čo robí, keď stratíte výbavu a vaša vysnívaná misia je stratená? Vymyslite si nový cieľ, pri ktorom si opäť budú všetci klopata na celo. ČR, 2014, 16 minút

AFTERGLOW

Film vizuálne spracovaný tak, ako nikdy predtým. Afterglow je oslavovaný ako jeden z filmárskej najhlbších lyžiarskych snímok všetkých čias. Veľké skoky či brázdenie na prašane aj snové zábera, všetko točené v noci s masívnymi LED svetlami základkovej výroby. Tolk farieb ste na snehu ešte nikdy nevideli. USA, 2014, 12 minút

AN EDUCATION

Mike ligurčekom ide na svoju 58. expedíciu na Antarktidu spočne so svojou jedenásťročnou dcérou Lillian. Krátky film učí prístup otca k príprave malej dcéry na jej prvú lyžiarsku expedíciu. USA, 2014, 9 minút

BONUS: FROM THE ROAD

Príbeh bývalého profesionálneho lyžiarskeho sprievodcu Erica Henderson, ktorý sa vracia na miesto, kde mu osud zastavil profesijnú kariéru. Na zlovestnom aljašskom vrchole Meteorite si Eric v roku 2009 zlomil krk. Film je osobnou výpovedou lyžiara, ktorý sa vyrovnáva s ľažkým zranením a návratom na strmé kopce. USA, 2014, 22 minút

Šachový klub oslávil osiemdesiate výročie založenia

Kremnickí šachisti si výročie pripomienuli slávnostným galaprogramom a simultánkou so slovenským šachovým veľmajstrom Jánom Markošom.

Podľa Jána Markoša je osiemdesiatročný šachový klub na Slovensku pomerne výnimočná vec. „Na takéto oslavy nie som pozývaný až tak často, ale v Kremnici to pre mňa má výnimočný nádych, pretože keby nebolo kremnického šachového klubu, tak pravdepodobne nehrám šach ani ja. Môj starý otec totiž hral za Kremnicu, môj otec hral štvrtú ligu za Kremnicu, takže je tam červená nit, ktorá ma púta k tomuto mestu,“ hovorí slovenská šachová jednotka.

Históriu klubu zachovali kronikári

Ladislav Šipeky, zástupca Slovenského šachového zväzu ktorý bol na slávnosti prítomný, vraví, že sice na Slovensku sú aj staršie kluby, žiadne však nemá svoju história zmapovanú tak dobre ako ten kremnický: „Práve znalosť svojej histórie robí kremnický šachový klub výnimočný. Šachový klub Mestské lesy Kremnica za to vďačia svojim trom dlhorčným kronikárom, ktorí život klubu dokumentovali – Jaromír Lehocký, Jaroslav Faltýnek a súčasný tajomník oddielu Bohuš Wollner. „Pán Lehocký tvoril kroniku po svojom, pán Karaska mu dodaval fotografie a on k tomu písal svoje myšlienky. Keď zomrel pán Faltýnek, nikto sa tomu nevenoval. Kroniky

zapadali prachom, neodkladali sme ani výsledky turnajov. Nakoniec sa však podarilo k všetkým výsledkom, okrem jedného, dopátrať,“ hovorí súčasný kronikár Bohuš Wollner. „Jediný dokument, ktorý nám chýba, sú výťazi turnaja z roku 2010.“ Wollner však chce kroniku zápisom o oslavu osiemdesiatého výročia klubu ukončiť. „Touto akciou kroniku zapečatím. Chceme si dať spraviť internetovú stránku, kde sa všetko nanovo vloží, bude tam história, nové veci, bude tam všetko a bude to na jednom mieste. Ešte stále sa rozhodujeme, ale môj názor je istý cestou novodobých technológií.“

Šach sa presúva na internet

Nelen kroniky, ale aj šachová hra sa podľa Jána Markoša presúva na internet. „Počet šachistov mnohonásobne vzrástol vďaka tomu, že šachy sa hrajú cez internet. Predtým ste sa museli s niekým dohodnúť, istý niekam, mať šachovnicu. Teraz sa stačí prihlásiť na server a môžete si hned zahrať. Keď hrajete nejaký významný turnaj, na miesto sa príde pozrieť desať ľudí a vyzerá to ako fiasco. Ale ďalších desaťtisíc ľudí turnaj sleduje online cez internet,“ hovorí Markoš. Do šachu podľa neho veľmi zasiahli aj počítače. „Hrubá výpočtová

Reprezentant SR Ján Markoš pri simultánke s kremnickými šachistami na pešej zóne.

sila funguje tak, že počítače hrajú silnejšie ako ľudia. Ale ani v atlétike sa nikto nečudoje, že Usain Bolt nedobeňne Porsche.“

Osobnosti kremnického šachu ocenili pamätnou mincou

V súčasnosti sú na súpiske Šachového klubu Mestské lesy Kremnica dvadsať hráčov od sedemdesiatnikov po třínedžerov. V minulosti sa

však tomuto mentálнемu športu v Kremnici venovalo mnoho ďalších hráčov: „Za osiemdesiatročné obdobie sa venovalo šachu v Kremnici, či už ako hráči alebo funkcionári, viac ako 170 osobností. Dovolím si použiť toto oslovenie, pretože boli medzi nimi mnohí, čo preslávili Kremnicu. Z Kremnice vziašiel napríklad aj prezident a spoluzakladateľ Šachového zväzu pán Viliam Puskajler. Medzi šachistami bolo aj veľa lekárov – doktor

Kvetok, doktorka Blahyová, doktor Edelsberger a ďalší. Ďalej sú to dnes už známi umelci – Anton Brčka, Ján Fakľa, Jožko Benci, manažéri ako Karol Klobušický. Zoznam osobností by bol ešte dlhý. Určite však treba podakovať Ivanovi Kramlovi – dlhorčnému predsedovi a musíme tiež spomenúť Dušana Karasku – dlhorčného hospodára klubu,“ povedal v slávnostnom príhovore predsedu klubu Norbert Boldiš. Styridsa najvýznamnej-

ších osobností šachového života ocenili pamätnou mincou od Drahomíra Zobeka.

Chut' je, nápady sú

Keď mal Ján Markoš osem rokov, ešte mal kopačky a ako vratí, túžil byť Messi. „V deviatich rokoch som už ale hral šachové turnaje a ukázalo sa, že stredopoliar zo mňa nebude. Šach nie je ako futbal v tom zmysle, že všetci na štadióne vedia, čo sa deje. Šach je skôr ako vážna hudba, má vrstvy, ktoré musí človek pochopiť, aby si dokázal ten zážitok vychutnať. To pochopenie sa dá vystrelovať, môže to naučiť tréner alebo kníhy. Ja sám mám v počítači šesťtisíc šachových kníh. Okolo šachu je celá veda,“ hovorí Markoš, podľa ktorého je šach o rozhodnutiach, o zodpovednosti. „Je to pomerne dynamický šport. Mohol by oslovovať aj manažérov firiem, ktorí musia robiť dobré a pomerne rýchle strategické rozhodnutia s čiastočnými informáciami.“ Podľa tajomníka klubu Bohuša Wollnera sa členovia klubu snažia šach spopularizovať na školách aj u širokej verejnosti. „Robíme dva turnaje a rozprávame sa o možnosti robiť tretí. Uvažujeme, že by sme ho nazvali po našom priateľovi a kronikárovi Jaroslavovi Faltýnkovi. Chut' je, nápady sú.“

Medzinárodné majstrovstvá Slovenska v lyžovaní na tráve ovládol SKI KLUB KREMNICA

Absolútnej majsterkou Slovenska pre rok 2015 sa v kategórii Talent stala Kremničanka Terazka Krížová, vicemajsterkou Slovenska je mladšia žiačka Tánička Suchá. Obe lyžiarke pretekajú za SKI KLUB KREMNICA.

Medzinárodné majstrovstvá Slovenska v lyžovaní na tráve sa konali 19. septembra v lyžiarskom stredisku Ahoj pri Piešťanoch aj za účasti pretekárov z Českej republiky. Celkovo štartovalo 28 pretekárov, majstrovstvá však vo svojich kategóriях ovládli pretekárky SKI KLUB KREMNICA.

Päťročná Terezka Krížová začala s trávovým lyžovaním iba toto leto pod vedením Ľuboša Suchého. „Majstrovstiev sme sa išli zúčastniť s malou dušičkou, ale vypálilo to tak, že Terezka s náskokom vyhrala všetkých päť kôl. My sme s tým ani nerátali, prvú jazdu išli české deti pekne, technicky, Terezka sa však dala do vajca a fuk ho medzi brány. Česi nechceli veriť, že Terezka jazdí na tráve prvý rok. V zime Terezka jazdí Slovenský pohár pod vedením Jána Volkova a v konkurencii starších detí sa spolu s Hankou Volkovou umiestňujú okolo desiateho miesta,“ hovorí hrdý otec Marcel Kríž, ktorý v mladosti sám

Terezka Krížová

lyžoval a ešte donedávna hral za Kremnicu futbal. „Je pekné, keď sa človek snaží spraviť niečo pre deti a takto sa to vráti. Ved' každé poobedie v zime trávime na lyžiach, v lete na bicykli, na korčuliach alebo na svahu.“

Tatiana Suchá
je v celosvetovom rebríčku šiesta

Farby SKI KLUB KREMNICA od minulého roka hájia Tatiana Suchá, ktorá sa zúčastnila Medzinárodných majstrovstiev Slovenska v lyžovaní na tráve spolu s Terezkou. „Tatiana nestáčila na českú pretekárku Anetu Koryntovú, ktorá Tatianu obrála o prvenstvo vo všetkých kategóriach. Nečudo ved' Anetka je absolútnej víťazkou FIS ako aj absolútnej víťazkou Českého pohára, a teda sme mali konkurenčiu svetového formátu. Aj napriek tomu je vidno zlepšenie techniky lyžovania a posun u detí, ktorí sa venujú zimnej, ale aj letnej časti lyžovania a o ocenenie vicemajster Slovenska 2015 v lyžovaní na tráve už neoberie SKI KLUB KREMNICA nikto,“ hovorí Tánin otec Ľuboš Suchý.

Tatiana Suchá lyžuje na tráve od leta 2014. „Letnú sezónu sme sa rozhodli vyplniť o ďalšie činnosti, ktoré by nám pomohli v zime napredovať. Preto sme oslovili záťaľ jediný klub na Slovensku REMAS Piešťany pod vede-

Tatiana Suchá v akcii

ním reprezentačného trénera Ľubomíra Masára, ktorý nás zaradil medzi ostatných letných lyžiarov a pomohol nám aj v tréningovom procese. V roku 2014 sme absolvovali viaceré preteky medzi inými preteky Českého pohára, ako aj majstrovstvá Slovenska, kde Tatiana skončila na 2. a 3. mieste. Tento rok sme začali pre nás veľmi dôležitým ocenením OBJAV ROKU 2015 v lyžovaní na tráve od Slovenskej lyžiarskej asociácie, za čo sme dodnes veľmi vďační,“ hovorí Tánin otec Ľuboš Suchý.

Táňa v sezóne pokračovala absolvovaním dvoch kôl FIS JUNIOR CUP v Nemeckom Schnorenbachu, kde obsadila za medzinárodnej účasti pretekárov z Nemecka, Rakúska, Českej republiky a Slovenska 3. a 2. miesto. Ďalším kolom týchto pretekov bola účasť vo FIS v domácom prostredí v Piešťanoch, kde opäť bodovala na 6. a 4. mieste. V celkovom súčte Táňa Suchá obsadila

v celosvetovom rebríčku FIS skvelé 6. miesto.

Ani trávové lyžovanie sa nezaobídze bez sponzorov. „Jedna sezóna stojí tritisíce eur, v starších kategóriách to bude až päťtisíc a všetko je to z vlastného vrecka“ hovorí Marcel Kríž. Klub preto musí hľadať sponzorov, dotáciu 830 € z fondu mládežníckeho športu SKI KLUB KREMNICA podporilo aj mesto Kremnica. „Chcel by som sa podakovať za ústretovosť a pomoc obci Krahule ako aj majiteľovi SKI KRAHULE pánovi Urblikovi za to, že nám pomáhajú rozvíjať túto letnú lyžiarsku aktivitu aj v našich Kremnických vrchoch. Verím, že k Tatiane a Terezke sa pridajú ďalšie deti z nášho klubu a do Kremnice budeme voziť stále viac ocenení,“ hovorí Ľuboš Suchý, ktorý verí, že v roku 2016 sa na krahulskej zjazdovke podarí usporiadať aj jedny z pretekov.

príspevky na strane:
Silver Jurtinus

Kremnické jablko 2015 bolo bohaté, nápadité a pestré

V druhom októbrovom týždni sa uskutočnil ďalší ročník výstavy ovocia a zeleniny. Na pôde Mestského kultúrneho strediska sa stretli záhradkári, pestovatelia, ale aj nadšenci so zmyslom pre krásu prírody v jej najrozmanitejších podobách.

Veľmi suché a horúce leto tohto roka prinieslo pred termínom blížiacej sa výstavy množstvo otázok. Tie najčastejšie zneli: „Bude dosť exponátov? Aká bude tohtoročná úroda, bude z čoho urobiť aranžmány?“ Pochybnosti tohto druha však rozptýlili hned prvý zberový deň. Záhradkári sú predvídaví a väčšina z nich urobila výsev a výsadbu v skorých jarých mesiacoch, alebo si zachytala dažďovú vodu na polievanie. Obavy, že bude všetkého málo, boli naozaj zbytočné, veď viac ako 60 záhradkárov prinieslo na výstavu 192 exponátov. Najviac bolo jablk – 52, menej hrušiek (len 19), ale exponátov hrozna až 13, tiež tekví, 11 exponátov zemiakov. Zo zeleniny boli početne začlenené paradajky, cesnak, cibuľa, káleráb Gigant, koreňová a listová zelenina, dokonca uhorky aj reďkovka. Vystavené paradajky mali niekoľko druhov, od najmenších Cherry po veľké, až obrovské. Najväčšia paradajka vážila 545 g pri poľnom pestovaní. Raritou boli tento rok prvýkrát vystavené paradajky čierne. Unikátom medzi zemiakmi bol 725 g väčiači „chlapík“ a zemiaky fialové, ktoré sa urodili záhradkárom v Kunešove. Zemiakom sa dobre darí aj v Kremnici. Tu sa pestujú vo vyšej nadmorskej výške, kde je viac vlahy ako v nižších polohách Slovenska.

Kremnickí záhradkári hospodária prevažne v nadmorskej výške 550 – 580 m.n.m. Aj v tejto polohe sa urodilo hroznové, ktoré malo charakter stolového hrozna a chutovo sa vyrovnalo plodom zo južných oblastí. Určite na to malo vplyv slnečné počasie v letných mesiacoch. Z drobného ovocia záhradkári dospelovali stálerodacie maliny, černice, jahody, slivky, orechy a tiež figy. Fíg musel mať nemálo pestovateľ, ktorý si z nich uvaril lekvár a pochválil sa s ním na výstave. Na Kremnickom jablku sa v posledných rokoch vystavujú a hodnotia aj destiláty, samozrejme vypálené v kremnickej pálenici. Hodnotiaci komisiu chutila najviac jablkovica z roku 2012. Najviac grádov mala 60 % slivovica. Šetrnejší a odvážnejší vyrábajú z destilátov likéry, na výstave sa prezentovala aj becherovka a griotka. Súčasťou kategórie sú aj vína. Väčšinou sú to vína ríbeľové. Cenu na výstave však získalo netradičné víno, víno z josty.

Okrem záhradkárov, ktorí hospodária v záhradkárskej osádkach alebo majú záhradky pri dome, sa na výstave zúčastňujú takmer všetky kremnické školy. Spoluorganizátorom výstavy sa v tomto roku stala Základná škola Pavla Križku, ktorá si pre školákov a verejnosť pripravila svoju „záhradnícku školu“ so zameraním na

Profesor Ivan Hričovský a Ing. Jozef Lichtner na otvorení výstavy.

výtvarnú výchovu, botaniku a pracovné vyučovanie. Jej žiaci názorne ukázali, ako sa vyrábajú sypané obrázky, jesenné dekoratívne predmety, pripravili poznávacie kvízy. V praktickom vyučovaní sa mohli záujemcovia naučiť aranžovať flaštičky so suchými plodmi. Škola sa na výstave prezentovala aj náučným domčekom s ukážkou suchých plodov, zeleniny, ovocia. Jednotlivé produkty boli pekne názorne označené, zastúpené známymi i menej známymi druhami zeleniny. Najmä detskí návštěvníci tak mohli porovnať rozdiely napr. medzi mrkvou, petržlenom a pastrníkom. Pri suchých plodoch mohli odlíšiť hrach

od fazule, cícer od ryže a pod. Expozícia tak splnila dvojité účel, bola zároveň poučná i odborne zaraďovaná. Základná škola na Angyalovej ulici sa zamerala v tomto roku na vtáčie búdky a škriatkov z prírodných materiálov, ktoré boli veľmi pôsobivé. Deti zo Základnej umeleckej školy J. L. Bellu prezentovali na Kremnickom jablku tému dožiniek. Okrem originálnych aranžmánov detí výtváreného odboru sa v záverečnom slávnostnom programu predstavil aj novozaložený detský folklórny súbor tejto školy s ukážkou dožinkových zvykov. Vystúpenie detí sprevádzala muzika „Majerovci“ z Hornej Vsi pod vedením Juraja Majera. Výstavu obohatili aj aranžmány škôlkárov, podielali sa na nich deti z horného i dolného MŠ. Špeciálna základná škola internátna priniesla opäť niečo nové – ich stánok dekorovala babka – záhradkárka. Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb v Kremnici sa predstavil výrobkami svojich klientov, z ktorých časť na záver venoval víťazom. Návštěvníci, ale aj organizátori ocenili aranžmány od záhradkárov z Veterníka: „Leto

Deti ZUŠ J. L. Bellu predviedli v záverečnom programe slávnosti dožiniek. Foto: Silver Jurtinus

na Veterníku“ a „Jesenná mini záhradka“ so živými hubami, plodmi trniek a mini paradajkami mali u divákov veľký úspech. Na Veterníku putovala tohtoročná Cena dobré meno mesta a kremnickej záhradkárskej organizácie a povzbudiť ich v tejto záslužnej činnosti. Podčakanie a úctu si zaslúžia aj všetci členovia výboru ZO SZZ pod vedením Ing. Jozefa Lichtnera, ktorí sa po celý týždeň starali o zdarný priebeh podujatia. Vďaka patrí zamestnancom Mestského kultúrneho strediska za prípravu a zorganizovanie výstavy a všetkým sponzorom, ktorí poskytli ceny pre víťazov. K dlhorocným podporovateľom Kremnického jablka patria: Martin Varhařovský – Kremnický Ringbürger, Robert Roth – záhradníctvo Alpinum, Domov dôchodcov a DSS v Kremnici a oddelenie mestskej zelené pri MsÚ. Tohtoročnú výstavu podporilo aj kvetinárstvo Nezábudka a Viliam Kotlárik.

Organizátori výstavy – mestoto Kremnica, Základná organizácia SZZ Kremnica a Základná škola Pavla Križku ďakujú všetkým účastníkom Kremnického jablka 2015. Obdiv prináleží všetkým školským zariadeniam, ktoré sa prišli prezentovať a z roka na rok dokážu pripraviť divá-

organizátori výstavy

Spoločenská kronika

september – október 2015

naši najmenší

Martin Lepeň

Rodičom srdiečne blahozeláme.

rozlúčili sme sa

Juraj Lietava
Ida Kopálová
Pavlína Balážová

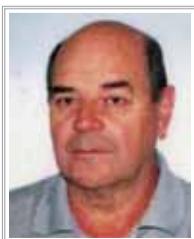
Cest' ich pamiatke. Nech odpočívajú v pokoji.

manželstvo uzavreli

Ivan Belička – Mgr. Katarína Kollárová
Marek Hero – Bc. Petra Horvátová
Juraj Zimmermann – Ing. Katarína Tóthová
Jerguš Baláž – Martina Bronišová
Peter Vavrek – Lucia Kapustová
Róbert Wahlandt – Mgr. Eva Líšková
Martin Rusin – Miriam Kovalčíková

Želáme veľa lásky a porozumenia na spoločnej ceste životom.

Spomíname na svojich blízkych

Dňa 10. novembra uplynie rok, čo nás navždy opustil náš drahý manžel, ocko a starký

pán Dušan Holic.

Kto ste ho poznali, venujte mu tichú spomienku.

Ďakujeme všetkým príbuzným, priateľom aj známym, ktorí sa prišli navždy rozlúčiť

s Marianom Buchalom.

Za dôstojnú rozlúčku, prejavy sústrasti a kvetinové dary
ďakuje smútiaca rodina.

Ďakujeme za lekársku starostlivosť MUDr. Viliamovi Višňovskému a MUDr. Ivanovi Palúchovi, ktorí venovali mojej sestre a našej tete paní Julianne Lörincovej v jej ľažkej chorobe.

Ďakujeme tiež vedeniu a personálu Domova sociálnych služieb v Kremnici, ako aj všetkým, ktorí odprevadili našu drahú zosnulú na jej poslednej ceste.

sestra Terézia Krivosudská a rodina Nárožná

Skončila sa tenisová sezóna 2015

Súťaže družstiev v tenise 2015

V júli sa skončili súťaže družstiev v tenise v rámci Stredoslovenského regiónu a Slovenska. Do súťaží sa zapojili aj deti v najmladších kategóriách, kde si vyskúšali svoje tenisové umenie vo svojich „prvých majstrovských“ zápasoch. Ženy nastúpili v II. lige, čo je v histórii klubu po prvýkrát, keď sme mali ženské družstvo. Najmladší hráči mali 7 rokov a najstarší hráč 66 rokov.

Výsledky:

Zmiešané družstvá detí do 8 rokov – Kremnica „A“ – 6. miesto, zostava: Hric Richard, Reichl Marián, Šebeň Leonard, Vízváry Filip.

Zmiešané družstvá detí do 8 rokov Kremnica „B“ – 5. miesto, zostava: Marková Nina, Petríková Dominika, Weissová Ema. Družstvá detí – dievčatá do 10 rokov – 5. miesto, zostava: Marková Nina, Gajdošová Simona, Zaťková Laura, Fellah Ciara.

Zmiešané družstvá detí do 10 rokov – 4. miesto

Zostava: Marková Nina, Hric Richard, Gajdošová Simona, Ihring Richard, Kirková Andrea.

Ženy II. liga – 7. miesto, zostava: Gajdošová Timea, Valušková Katarína, Valušková Klára, Pittnerová Bianka, Pittnerová Alena, Pittnerová Laura, Fleischerová Beáta.

Muži „A“ II. liga východ – 6. miesto, zostava: Marko Michal, Žufka Jordán, Žufka Jordán st., Žufka Jakub, Hrnčiar Dušan, Valica Július, Kollárik Erik, Hajdóni Ľubomír, Sulaček Jozef, Cisárik Matej.

Muži „B“ III. trieda „B“ – 5. miesto, zostava: Žufka Jakub, Valica Július, Žufka Jordán st., Kirka Juraj, Gajdoš Radoslav, Žabka Matej, Húšťava Filip.

Súťaže jednotlivcov

Turnajov jednotlivcov sa zúčastnili Jordán Žufka st., Jordán Žufka ml. a Michal Marko.

Jordán Žufka st. 2. miesto seniori 66+

Jordán Žufka ml. 58. miesto muži

Michal Marko 21. miesto muži, 1975. miesto ATP ranking

Sportový klub tenisu Kremnica ďakuje hrácom, vedúcim družstiev a rodičom najmladších tenistov za podporu, reprezentáciu mesta a tenisového klubu. Podávanie patrí ELBE, a. s. Kremnica a mestu Kremnica za podporu tenisu v sezóne 2015.

Tenis pre najmenších

Dňa 3. 10. 2015 usporiadal Športový klub tenisu Kremnica pre svojich najmladších členov tenisový turnaj, ktorého sa zúčastnilo 20 najmladších hráčov.

Súťaže zručnosti: 1. Michal Zöldy, 2. Eliška Kršková, Adela Račková, 3. Ela Košíková

Deti do 6 rokov: 1. Nicholas Fellah, 2. Alexandra Wágnerová, 3. Tereza Krížová

Dievčatá do 7 + 8 rokov: 1. Nina Marková, 2. Dominika Petríková, 3. Ema Weissová, 4. Ema Balážová

Chlapci do 7 + 8 rokov: 1. Marián Reichl, 2. Richard Hric, 3. Michael Varga, 4. Leonard Šebeň

Deti do 9 rokov: 1. Richard Ihring, 2. Laura Zaťková, 3. Ciara Hella Fellah

Dievčatá nad 10 rokov: 1. Laura Ihringová, 2. Andrea Kirková, 3. Laura Volková

Marián Marko

spoločné foto po turnaji

Piaty ročník kremnickej Amatérskej Tenisovej Ligy vo štvorhráčach

Otec Jordán Žufka so synom Marekom

V piatok 2. októbra 2015 sa na tenisových dvorcích ŠKT Kremnica zišli účastníci 5. ročníka ATL vo štvorhráčach na vyhodnotenie ligy. Vítazom skupiny „A“ a víťazom ročníka sa stala dvojica, ktorá obhájila prvenstvo z predchádzajúce-

Bicyklový deň

Konečne nám vyhovelo aj počasie a mohli sme s deťmi vyrazit na bicykloch, trojkolkach a v autíčkach po našej škôlkarskej dráhe. S pomocou mestskej polície a pána náčelníka „uja Romana“, ktorý nám navrhol dopravné ihrisko, deti mohli zvládať dráhu, ale samozrejme s dodržiavaním dopravných pravidiel. S pomocou podpory od Nadácie Volkswagen Slovakia sme zakúpili dopravné prostriedky a doplnky pre bezpečnú jazdu a uskutočnili niekoľko aktivít s deťmi aj rodičmi. Ešte nás čaká stretnutie s pani doktorkou a využitie lekárničiek pri úrade a malej nehode, športový deň v Mestskej telocvični. Ďakujeme všetkým, ktorí nám pomohli pri realizácii celého projektu Hráme sa a bezpečne a s pravidlami. Tešíme sa na ďalšie dopravné aktivity. Monika Golhová

organizátori:
R.Gajdoš a M.Gajdoš

Reprezentačné družstvá Slovenska v behu na lyžiach pre sezónu 2015 – 2016

Bežecký úsek Slovenskej lyžiarskej asociácie (BÚ SLA) menoval po skončení uplynulej lyžiarskej sezóny 2014 – 2015 členov reprezentačných družstiev na novú sezónu 2015 – 2016. Boli do nich zaradení aj členovia Mestského klubu lyžiarov Kremnica. Dvaja z nich, Kristián Klouda a Lucia Michaličková sa však v septembri 2015 stali študentmi Osemročného športového gymnázia v Banskej Bystrici a pretekať budú už za ŠKP Banská Bystrica.

Erik Urgela bol zaradený do reprezentačného družstva „B“ mužov a zároveň do tímu U 23 (pretekárov do 23 rokov). Trénerom družstva mužov je pätnásobný olympionik, víťaz pretekov Svetového pohára Martin Bajčičák (ŠKP Štrbské Pleso). Kristián Klouda, Lucia Michaličková, Rebeka Gabčíková budú súčasťou družstiev olympijských nádejí (dorastencov a dorosteniek). Trénerom chlapcov je František Novodomec (LK Detvianska Huta-Látky), bývalý Kremničan a odchovanec kremnického bežeckého lyžovania a Juraj Brugoš, dievčatá povedie František Klement ml. (KL Nováky) a Juraj Brugoš. Do reprezentačného družstva akademikov (studentov vysokých škôl) boli zaradení Martin Kapšo, Michal Polačko, Erik Urgela, David Brúnn.

Bežali po trase zimnej lyžiarskej Bielej stopy v Run & Walk

TJ Biela stopa Kremnica usporiadala v druhú septembrovú sobotu 7. ročník podujatia v horskom bežeckom polmaratónne (21,1 km), maratónne (42,2 km) a severskej chôdzi (nordic walking, 21,1 km) – Run & Walk. Na start sa postavilo 85 pretekárov a pretekárok.

Trasa behu a chôdze viedla po trati tzv. južného okruhu zimnej lyžiarskej Bielej stopy – zo Skalky cez Kiar, Zolovu chatu, Slobodné, Šindliarku, chatu Hostinec, Tri križe, Králické sedlo, Bystrické sedlo do cieľa na Skalke. Polmaratónci absolvovali jeden okruh, maratónci dva okruhy, celkový súčet stúpaní predstavoval 582 výškových metrov na jeden okruh.

Výsledky:

Polmaratón, 21,1 km, absolútne muži (52 účastníkov): 1. Peter Kačáni (MAC Lučenec) 1:26:44, 2. Ivan Pavlík (KBBS Turčianske Teplice) 1:30:37, 3. Kristián Klouda (ŠKP Banská Bystrica, odchovanec MKL Kremnica) 1:30:46; ...10.

Milan Vlček (StVPS Zvolen, Kremničan) 1:40:01; 14. Miroslav Schmidt (MKL Kremnica) 1:45:45; 18. Róbert Čunderlík (Kremnica) 1:48:12; 19. Matúš Bireš (Kremnica) 1:48:15; 25. Ladislav Karrach (TJ Biela stopa Kremnica) 1:51:48; 26. Milan Valocka (TJ Biela stopa Kremnica) 1:52:56; 33. Peter Neuschl (TJ Biela stopa Kremnica) 2:03:43; 37. Jozef Mecle (Slovalco Žiar nad Hr., bývalý Kremničan) 2:05:37; 43. Slavomír Hruza (TJ Biela stopa Kremnica) 2:10:31;

Absolútne ženy (15): 1. Alena Slaná (Svetielko nádeje) 1:46:42; 2. Andrea Hružová (Banská Bystrica) 1:47:49; 3. Soňa Krnáčová (BK Pyxida Čierne Kľačany) 1:51:55

Kat. 19 – 39 roční muži (18): 5. Vlček, 7. Čunderlík, 8. Bireš

Kat. 40 – 49 roční muži (20): 5. Schmidt, 9. Karrach

Kat. muži 50 roční a st. (12): 5. Valocka, 6. Neuschl, 9. Mecle, 10. Hruza

Kat. juniori do 18 rokov (2): 1. Klouda

Maratón, 42,2 km, absolútne muži (14): 1. Igor Klobučník (Andovce) 3:31:30; 2. Ronald Hudek (Rohlík GA) 3:37:42; 3. Anton Beliansky (TJ Biela stopa Kremnica) 3:39:04

Absolútne ženy (2): 1. Angelika Kutišová (iRun Family) 4:47:13; 2. Katarína Révayová (Bodka Team) 5:03:55

Kat. muži 50-roční a st. (4): 1. Beliansky

Nordic walking (severská chôdza s paličkami), 21,1 km (2): 1. Dušan Greguš (Hasiči Ružomberok) 3:00:15; 2. Rastislav Skokan (Banská Bystrica) 3:06:45

Jozef Mecle

Člen usporiadateľského tímu a zároveň pretekár Slavomír Hruza (TJ Biela stopa Kremnica) dobieha do cieľa polmaratónu. Foto: J. Mecle

